

SLOVENSKI LIST

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

NARODNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 22 DE JULIO (JULIJA) DE 1938

Núm. (Štev.) 80

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Argentinska imigracijska politika

Dolga desetletja pred vojno in tudi dober čas po vojni so se argentinski državni glave priseljevanja držali starega pravila "gubernar es poblar", t. j. vladati tako zelo redko obljude deželi, kakršna je Argentina, pomeni naseljevati jo, s čimer je rečeno, da bi dober državnik moral skrbeti predvsem za to, kako privabiti čimveč sposobnih in dela voljnih ljudi v deželo. Ta politika, katere se je Argentina držala dolgo dobo, kakor smo že zgoraj rekli, je bila res velikodušna napram tujcem, ki so v novo deželo prišli ustvarjati si novo življenje in novo bodočnost, pomagala pa je tudi — kakor pametni Argentinci sami radi priznavajo — deželi sami do razvoja. Buenos Aires je postal svetovno velemesto, skozi prostrane ravnine proti jugu, do snežnih hribov Andskega gorovja in v vroče severne province in teritorije republike so se radi pritoka tujcev napeljevale železnice in v prejšnjih krajih so se začele ustanovljati naselbine, izmed katerih so se mnoge razvile v lepa mesta.

V širokogrudni politik Argentini, ki je odpirala svoja vrata na stežaj "vsem ljudem dobre volje", kakor je rečeno v državni ustavi, je nastal preokret v onem času, ko je revolucija prinesla na oblast generala Uriburuja. Svetovna kriza, ki je takrat že močno pritiskala v drugih državah sveta, se je začela čutiti tudi v Argentini; pojavljala se je brezposelnost, ki je dežela prej ni poznala, hudo so bile padle cene poljedelskih proizvodov in splošni gospodarski izgledi niso bili dobri. Tudi državna blagajna ni stala na preveč trdnih nogah. Uriburu, ki je bil že prej uvedel razne "provizionalne" davke in pristojbine, je močno zvišal konsularno takso za argentinske vize na potnih listih in si poleg te denarne ovire umislil še razne druge prej v Argentini nepoznane pogoje za priseljevanje v deželo.

Kakor nekateri "začasni" davki, dodatki na carine itd., tako so tudi po Uriburuju ostale v veljavi tudi njegove "začasne" priseljevanjske omejitve in v zadnjem času, kakor čitamo na pr. v "Prensi" in kakor nas tudi obveščajo z raznih strani, je vlada sicer neuradno, a v praksi, še bolj zavrta pritek tujcev, ki se nameravajo stalno naseliti v republiki. Vlada misli, da je treba pospeševati edinele priseljevanje poljedelcev, t. j. takih, ki se ne ustavljajo v mestih; priseljenci naj gredo na deželo, na kmetov, ki je še malo obljuden; v mestih, t. j. v industrijah, trgovini, obrti itd. jih ni treba, ker je ljudi že dovolj in bi mogel nov pritek ustvariti gospodarske komplikacije — brezposelnost.

Ta skrb se je gotovo porodila iz najboljših namenov, vprašanje pa je, ali je utemeljena. Ali se ne utegne zgoditi, da se s takšno politiko, ki boče pripraviti samo poljedelce v deželo, pojavijo na deželi, t. j. v poljedelstvu one komplikacije, ki se jih vlada sedaj boji v mestih. Takšna nevarnost je tem večja zaradi načina tujkajnje poljedelske proizvodnje; kmetovalec se tu posveti izključno eni ali dvema določena kultura, le redkokdaj več, in se zato zelo razlikuje od našega kmeta, ki pridela na svojem gruntu predvsem vse ono, kar rabi za preživljanje družine in kar more zemlja dati. Tu vidite veleposelstvenike, ki pridela na svoji zemlji ogromne količine žita in turšice, drugega pa nič — ne solate, ne sadja, ne krompirja, ne fižola, ne paradiznikov, skratka: nobene izmed sto drugih stvari, ki bi jih mogli uporabiti in ki bi jih zemlja dala. Ker je poljedelstvo tu tako in se ne bo tako zlepa spremenilo, ali se ne lahko zgodi, da nastane, če se priseli semkaj več, čisto še pol milijona poljedelcev, velika kriza v poljedelstvu, ker bo pridelkov preveč.

Če človek tako gleda na to zadevo, se mu mora v resnici zdeti, da ima popolnoma prav zgoraj omenjeni veliki buenosaireski dnevnik, ko piše: "Dežela potrebuje, da se poveča njeno prebivalstvo z delavci najbolj različnih strok. Vsak nov prebivalec je producent, blaga ali službe, v svoji stroki, ter je obenem konsument v vseh drugih strokah. Čimbolj je imigracija po poklicih različna, tem manj se je treba bati brezposelnosti, kajti, ker porabi delavec vse ali pa skoro vse ono kar zasluži, se avtomatično izravnava ekonomska vrednost onega, kar proizvaja, z o-

nim, kar porablja. Če bi sprejemali 300.000 priseljencev na leto, bi ti priseljenci porabljali živila, kupovali bi oblačila in vseh vrst potrebščin, potovali bi v javnih prevoznih sredstvih, pošiljal bi svoje otroke v šole in ne bi povzročili nobene gospodarske zmede, marveč, prav narobe, povečali bi splošno blagostanje, seveda le pod pogojem, da bi se posvečali različnim delavnostim. Če bi pa prišli v deželo samo dninarji brez določenega poklica, ali pa obrtniki ene same stroke, težko bi jim bilo najti zaposlitev; in če bi sprejemali samo poljedelce, bi se moglo pokvariti ravnotežje med proizvodnjo naših polj in med povpraševanjem domačega in tujih trgov".

Ali ni v teh razmišljanjih mnogo resnice?

V interesu države, kakršna je Argentina, je vsekakor, da se priseljevanje dela sposobnih in voljnih ljudi, ki so jih druge države vzredile, ne omejuje, marveč pospešuje, ker je tu prostora še za desetine in desetine milijonov prebivalcev, ki bi mogli s svojim delom pospeševati vse lepši razvoj dežele.

To spoznanje se po povojnih zmotah utira pot tudi v širšo javnost in prej ali slej se bo Argentina gotovo spet vrnila k oni liberalni, širokogrudni politiki priseljevanja, ki je bila tu tradicionalna: k politiki odprtih vrat za vse zdrave in poštene ljudi.

Dva znamenita poleta

V treh dneh, 19 urah in 14 minutah je došel letalec Howard Hughes okrog sveta. To je v letalstvu do danes največji rekord. Letalec je odletel iz New Yorka ter je določil sedem postaj: Paris, Moskva, Omsk, Yakutsk, Fairbanks, Minneapolis in New York. Ko je došel s svojimi štirimi spremljevalci v New York, ga je pričakoval na letališču kakih 30.000 ljudi. Ni ga je morala policija zastražiti pred navdušenjem množice.

Kot je izjavil, je bil s poletom zelo zadovoljen ter mu ni na vsej dolgi in nevarni poti grozila nobena nevarnost. Vendar, ko so ga radovedneži vprašali, če bi hotel napraviti še en polet okrog sveta, je dejal, da zaenkrat ne.

Posebno lepo, je dejal, da je bil sprejet od svojih poklicnih tovarišev v Parizu in Moskvi.

Demokratsko časopisje je rado ugotavljalo, da se je mogoče korajžnim ljudem izkazati tudi izven vojnega območja, česar trdijo fašistični diktatorji, da je nemogoče in da je spas naroda in posameznika samo v vojni. Zato je nemško in italijansko časopisje zelo skopo poročalo o tem letu, češ, da ga ni napravil človek iz naroda, marveč milijonar, ki bi za njegov denar prav tako lahko tudi kaj drugega, bolj nekoristnega, počel.

Takoj drugi dan, ko je došel Howard Hughes v New York, je odletel ravno od tam pa drugi letalec Douglas Corrigan, ki je prispel drugi dan v 27 urah in 50 minutah v Dublin na Irskem. Fant ni nikjer med potom pristal. Dostoj je samo bil kot delavec pri letalstvu in so ga predpostavljali vedno tiščali nazaj, dokler mu ni zavrela mlada kri in je takorekoč pobegnil brez dovoljenja neznan kam. Ko je pristal na dublinskem letališču, se je zadovoljen smehljajal ter je dejal, da ga je stal polet 110 dolarjev in 15 ctv., kajti 55 ctv. mu morajo vrniti, ko se porvrne.

Zelo enostavno je pripovedoval oblastem v Dublinu, da ni imel namena priti sem, pa ga je kar sam ne ve kako zaneslo. Fant pa se je menda lagal, ker ni imel dovoljenja in bi se rad na lep način izmazal. Fantova korajža bo najbrže odtehtala hude postave, ki navadno nikjer ne poznajo nobene milosti, ter bodo drznemu letalecu poskrbeli, da se bo lažje posvetil poklicu, kateremu v čast se ni zbal tvegati življenja. Saj je neznan in siromašni letalec skoro zatemnel slavo svojega bogatega tovariša. Vsekakor sta oba letalec pritegnila pozornost in simpatije vsega sveta nase.

Četudi morda visi mir v Evropi na zelo tanki niti, vseeno do vojne najbrže letos še ne bo prišlo, kajti položaj je tako zelo zapleten, da ni mogoče v naprej računati, kako bi se vojna iztekla. Prav gotovo pa bi Italija, Nemčija in Japonska, ki vojno provocirajo, izgubile, tembolj gotovo, ker sta po zaslugi zagovornika demokracije, Roosevelta, tudi Južna in Severna Amerika začeli z odločnim odporom proti fašizmu.

Veliki dnevi v Parizu

ANGLEŠKA KRALJEVSKA DVOJICA JE BILA Z IZREDNIM NAVDUŠENJEM SPREJETA V PARIZU — KRALJ VELIKE BRITANIJE IN PREDSEDNIK FRANCIJE IZPRICUJETA SVOJO VERO V DEMOKRACIJO IN TRDNO VOLJO ZA OHRANITEV MIRU — OKREPITEV ANGLEŠKO-FRANCOSKEGA PRIJATELJSTVA

Pariz in ves francoski narod previjata sedaj res velike dneve. V obisk sta prišla najvišja zastopnika velikega britanskega imperija, spremljana od zunanjega ministra londonske vlade in višjih dostojanstvenikov, da okrepi prijateljske vezi med obema demokratičnima narodoma. To prijateljstvo je posebno danes, ko je v evropskem ozračju toliko nevarnosti, izrednega pomena tako za Francijo in Anglijo kakor tudi za vse one narode, ki žele mir in se vojne boje kot hudega zla, kot težke nesreče. Zato je razumljivo, da je vsa Francija sprejela angleško kraljevsko dvojico, ko je v torko prispela na francoska tla, z izrednim navdušenjem ter da spremlja tudi ostali svet — razen par držav, v katerih ljudska pamet in ljudska vo-

lja ne moreta priti do izraza — z največjimi simpatijami to manifestacija angleško-francoskega bratstva.

Kdor se za svetovne dogodke zanima tudi v podrobnostih, je lahko čital dolga poročila dnevnikov, ki so pisali, kako je več ko pol milijona ljudi v Parizu vzklikalo Jurju VI. in kraljici, kako je glavno mesto republike tako zelo v angleških zastavah, da ima človek vtis, kakor da je v Angliji in ne na Francoskem itd. Ne bomo tega podrobno opisovali, podčrtati pa moramo dejstvo, da sta zastopnika obeh velikih držav na banketu, ki ga je kraljevski dvojici v čast priredil predsednik republike Lebrun, odločno poudarila svojo vero v demokracijo, svojo ljubezen do svobode, skladnost svojih nazorov, iz katere izvira tudi prisrčnost odnosov med Francijo in Veliko Britanijo. Povedala sta pa tudi z odločnostjo, da prijateljstvo obeh držav ni usmerjeno proti nobenemu drugemu narodu, marveč si tako Anglija kakor Francija prizadevata živeti v najboljših odnosih z vsemi ljudstvi, saj je taka dobra volja predpogoj za ohranitev miru, ki je glavni cilj njune zunaje politike.

Sedanji obisk angleške kraljevske

dvojice pomeni definitivni konec onih teženj za popolno nevmešavanje v evropske zadeve — splendid isolation — ki so jih včasih propagirali nekateri angleški politiki, misleč, da bo Velika Britanija najbolj srečno živela, če se popolnoma izolira; seveda je takšna politika težko izvedljiva, če ne naravnost nemogoča za državo, ki ima svoje interese po vsem svetu, kakor jih ima Velika Britanija. Francija in Anglija izpricujeta sedaj pred vsem svetom, da ju veže nerazdružljivo prijateljstvo, ki se oslanja na skladnost mišljenja in čuvstvovanja ter na skladnost interesov.

Ta manifestacija prijateljstva dveh velikih demokratičnih držav ni odveč v današnjih časih, marveč jo bo vsak ljubitelj miru našel zelo umestno in potrebno. V Španiji se stvari razvijajo na način, ki ustvarja možnosti za resno okroženje miru tudi v drugih državah, in Nemčija se, kakor izgleda, nikakor ne misli odpovedati svojim načrtom glede Češkoslovaške. V Evropi je ozračje nasičeno z nervoznostjo in z nezaupanjem, pa utegne sedanji angleški obisk v Parizu zelo ugodno vplivati na njegovo razčiščenje.

ALI BO VOJNA?

Časopisni poročevalci zatrjujejo, da je sovjetska sibirski armada pod vodstvom znanega generala Blücherja pripravljena za spopad z Japonci in da čaka samo še na povelje iz Moskve. In časniške agencije celo že naznanjajo, kateri generali bodo vodili, ko pride do vojne v Evropi, nemške, italijanske, francoske, angleške in drugih držav armade. Ba je je za vojno v Evropi vse pripravljeno in nekateri zagotavljajo, da se bo začela še letos, takoj po žetvi.

Japoncem nič dobro ne gre v boju s Kitajci. Če bi še Rusi posegli vmes, tedaj jim ni več pomoči, če jim v tem slučaju po pogodbi ne priskočita na pomoč Nemčija in Italija. Tako, bi se seveda vojna z Daljnega vzhoda brž prenesla tudi v Evropo, kjer je itak ozračje žedovolj napeto. Tako sedaj spet pišejo, da hoče Nemčija na vsak način obračunati s Češkoslovaško in je menda sporočila Franciji, da je pripravljena v vseh drugih vprašanjih popuščati, bodisi doma ali v kolonijah, samo glede Češkoslovaške da hoče imeti proste roke. Francija pa gotovo nima namena svoje zaveznice v najkritičnejšem momentu pustiti na cedilu in je z namenom, da se za vsako ceno postavi po robu diktatorskim režimom, navezala še tesnejše stike z Anglijo. Ker pa tudi Anglija potrebuje zavezništvo Francije, je v javno potrditev tega prijateljstva odpotoval te dni angleški kralj v Francijo, kjer so mu pripravili sijajen sprejem.

Nemško časopisje piše, da je zelo

lepo, če sta Francija in Anglija nerazdružljivo prijateljici, da pa bi morali sodelovati roko v roki z Nemčijo in Italijo. Prvi dve pravita, da sta na to pripravljene, a nikakor ne pod pogoji, ki bi samo zadnjima dvema državama ustrezali. Nemčija bi rada videla, da bi bila Francija nevtralna, medtem ko bi ona "opravila" s Češkoslovaško in z Rusijo, ki bi se morda tačas že zapletla v vojno z Japonsko in bi hotela priskočiti na pomoč še Češkoslovaški. Francija dobro ve, da bi prevelika okrepitev Nemčije pomenila zanjo pogubo, a v Berlinu trdijo, da bi ravno močna Nemčija bila največja garancija za mir v Evropi. Seveda, za tak "mir" kot ga Nemčija in Italija garantirata, v demokratičnih državah nima nobenega smisla.

Italija se nahaja v velikih finančnih težkočah. Posojila pa ji v Londonu nočejo prej dati, dokler se ne umaknejo vsi "prostovoljci" iz Španije. Ker pa Francoski še ni zmagal in če bi mu sedaj kar nenadoma odtegnili pomoč od zunaj, bi, tako trdijo poznavalci razmer, gotovo frakasiral in bi bile v tem slučaju vse velikanske italijanske žrtve zaman.

Italija skuša sedaj Anglijo na drug način prisiliti, da ji čimprej dovoli potrebni kredit. Namignila je namreč voditelju Arabcev, Ibn Saudu, da je zelo ugoden čas za upor proti Angležem. In je res opaziti zadnje čase resno politično gibanje vsega Islama, za katerega pokrovitelja se je Mussolini ob priliki obi-

Romunska kraljica umrla

V ponedeljek popoldne je preminula v Sinaji kraljica Marija Romunska, mati sedanjega romunskega vladarja in jugoslovanske kraljice matere Marije. Bolehala je že delj časa in ko je v Draždanih, kjer je bila zaradi zdravljenja, opazila, da se ji bliža smrt, je hotela na vsak način vrniti se domov, čeprav so ji zdravniki odsvetovali potovanje. Hotela je pač umreti v deželi, katero je bila vzljubila in v kateri je tudi za časa svojega življenja imela veliko vlogo.

Kraljica Marija je bila hči Kolburškega vojvode, drugega sina angleške kraljice Viktorije, in mati ji je bila ena izmed hčera ruskega carja Aleksandra II. Že v svojih dekliških letih je slovela po svoji lepoti in šel je o njej glas, da je ena izmed najbolj izobraženih princezinj na svetu. Ko je imela 18 let, se je poročila z rumunskim prestolonaslednikom Ferdinandom. Ker je bila energična in inteligentna ženska, je kot kraljica pridobila tudi velik vpliv na državne posle in največ je ona povzročila, da Rumunska v svetovni vojni ni potegnila s centralnimi vlastmi, marveč z zavezniški velike antante. Doživeti je morala skupno z rumunskim narodom bridko ponižanje, ki ga je predstavljal bukareštanski mir, narekovan po Nemcih in Avstrije, a čakalo jo je tudi zadostenje ponovne osvoboditve in velikega povečanja dežele. Po smrti svojega moža in potem ko je pripomogla k pvratku sedanjega kralja naroda, ki se je bil moral umakniti v tujino, se je kraljica Marija odtegnila državnim poslom. V 63. letu starosti jo je ugrabila smrt.

Pokojna kraljica, za katero žaluje tudi naš kraljevski dom; bo ostala v trajnem spominu romunskemu ljudstvu, ki jo je zaradi njenega rodoljublja globoko vzlubilo. Kot Carmen Silva se je pok. kraljica Marija udeleževala tudi na literarnem polju in dosegla lepe uspehe.

Argentinske vesti

Chacovski mir podpisan

Dogovor, ki so ga zastopniki Bolivije in Paragvaya podpisali na praznik obletnice argentinske neodvisnosti v Buenos Airesu in kateri doleča, kako naj se končno javno reši spor med obema deželama zaradi meje v Chacu, sta obe prizadeti vladni tekom preteklih dni proučevali ter ga končno tudi odobrili. V Paragvayu je bil odpotoval z avionom, z namenom, da priporoči odobritev sporazuma, sam general Estigarribia, vrhovni vojskovodja paraguayskih čet tekom chakovske vojne, mož, čigar spretnosti se ima Paragvay zahvaliti, da se je vojna zanj srečno končala, čeprav je bila bolivijanska vojska mnogo bolje pripravljena.

Ko sta prispela v Buenos Aires polvoljna odgovora iz Asunciona in La Paza, se je kmalu sestala mirovna konferenca in v sredo zjutraj je bil podpisan z odobritvijo obeh vlad protokol o pogodbi, v četrtek pa pogodba sama.

Kako je razumljivo, je ta dogodek žel največje odobravanje s strani vseh pametnih ljudi, ki vedo, da je vojna zlo in da je v Ameriki prav nič treba ni. Da se dogodek primerne proslavi, kakor zasluži, je bil četrtek, po naredbi argentinske vlade, praznik.

Z BOMBAMI ZA SOLZENJE NA ZBOROVALCE

V ponedeljek ob 8. uri zvečer sta imela v San Juanu govoriti poslanca reorganizirane demokratične stranke dr. Basualdo in Zunino na zborovanju, katero se je imelo vršiti na križišču ulice Tucumán in Rivadavia. Ko sta govornika stopila na oder, so z bližnje hiše prileteli med zborovalce male bombe s plinom za solzenje. Očividno so politični nasprotniki skušali s tem sredstvom razbiti zborovanje. Navzočeni pa je napad silno razburil, navalili so na hišo in jo skoro dobesedno demolirali; stanovalce je policija le s težavo obvarila pred represalijami in jih odvedla na komisarijo, kjer so v preiskovalnem zaporu. Zborovalci dolžijo napada demokratično stranko, ki jo vodi dr. Graffigna, vendar pa ta politik odločno izjavlja, da nima njegova stranka nič skupnega z napadalci.

24. julija na Avellanedo

Tamkaj pri "VESELEM ŠTAJERCI" pri Štefanu Celcu na Manuel Estevez 499 smo pripravili nekaj za razvedrilo. Bomo zapeli, le pridite nas poslušat, pa tudi kritizirate nas lahko, samo ne prehudo, ker smo še mladi pevec!

Pridite nas gledat, zakaj tudi zaigrali bomo, da se boste nasmejali. Prav lepo bomo napravili.

Kar pridite in boste že videli in ne bo Vam žal!

Torej na svidenje.

Počastitev novega argentinskega odpravnikarja poslov pred odhodom v Beograd

Kakor je našim čitateljem že znano, je argentinska vlada sklenila otvoriti svoje poslaništvo v Beogradu in s tem prispevati k ojačenju prijateljskih zvez med republiko in kraljevino. Za odpravnikarja poslov, ki bo to poslaništvo vodil, je bil imenovan karijerni diplomat g. Alberto J. Vignes. V kratkem bo dptoval na svoje novo službeno mesto.

V počastitev novoimenovanega zastopnika Argentine pri jugoslovenski vladi sta g. poslanik dr. Izidor Cankar in gospa priredila v ponedeljek 18. t. m. kosilo, na katero je bilo povabljenih več članov tukajšnjega diplomatskega zbora.

Alberto I. Vignes.

"Reconquista"

Komisija za proslave in spomenike, kateri predseduje Augusto Ibarra Pedernera, je poslal državni predsedniku dr. Ortizu spomenico, v kateri prosi, naj se zavzame za to, da bo izvršna oblast proglasila 12. dan avgusta za državni praznik. Na ta dan namreč pada obletnica takozvane reconquista, t. j. zmage criollov nad Angleži, ki so takrat skušali zavojevati deželo, katera se je nahajala še v oblasti Špancev. Komisija pravi, da ta dan ni nič manj imeniten nego 25. maja ali 9. julija, ker je criollovska zmaga prav tako velikega pomena za neodvisnost argentinskega naroda, kakor je na pr. majniška revolucija.

VPRAŠANJE MESA

Komisija za pocenitev mesa, katerega cene so zaradi dela špekulacije močno poskočile v zadnjem času, si vneto prizadeva poceniti to važno živilo. Poleg številnih "standov", kjer se že prodaja eneno meso, je v zadnjem tednu odprla še devet novih. Verjetno je, da bodo cene kmalu padle, ker je angleška vlada sklenila znižati kontingente za uvažanje mesa iz Južne Amerike in sicer na pritisak svojih dominijonov, ki jim južnoameriška konkurenca ne gre v račun.

Važno za društva in trgovce

Glavno poštno ravnateljstvo je razglasilo, da setiskovine po zmanjšani tarifi (impresos diferidos) ne bodo odpremljale, če niso bile oddane na glavni pošti; one tiskovine, ki jih bo pošta pobrala iz nabiralnikov, bodo spet vračali odpošiljateljem.

Tragedija na Dock Sudu

Poročali smo v zadnji številki o žalostnem dogodku na Dock Sudu, kjer je izseljenec Petar Jurkovič iz Heregovine izgubil življenje. Ta žalostni dogodek je povzročil še drugo žrtev.

Brž po usmrtitvi Petra Jurkoviča je policija aretirala ubijaleca Andreja Petroviča in več drugih oseb, med njimi tudi lastnika "almacena", kjer se je dogodek izvršil, Jakoba Kolaka. Kolak je bil po dveh dneh izpuščen na svobodo. Helena Rinsiene, litvanka, zaročenka pok. Jurkoviča, se je hudo vznemirila, ko je izvedela, da je "almacenero" na svobodi, ker je smatrala, da je tudi on kriv Jurkovičeve smrti. V petek zjutraj je šla v njegovo prodajalno z namenom, da ga ustrelji. Usmerila je že revolver proti njemu in parkrat pritisnila na petelina, vendar pa se ni sprožil noben strel, ker so bili naboji najbrž od vlage pokvarjeni. Kolaku se je posrečilo pobegniti in poklicati na pomoč policaja, ki je žensko aretiral in jo odvedel na komisarijo šte. 6. Tekom zasliševanja in v hipu, ko niso pazili nanjo, si je Helena s nožem, ki ga je skritega imela pri sebi, zadala dve smrtni rani v levo stran prsi. Vsa v krvi se je zgrudila na tla. Odnesli so jo v bolnišnico Frito, kjer je pa kmalu izdihnila.

NOV ŠPANSKI POSLANIK

Prejšnji petek, ob 11. uri dopoldne, je izročil predsedniku republike svoja poverilna pisma novi zastopnik barcelonske vlade v Argentini, dr. Angel Osorio y Gallardo.

STANOVANJE SE ODDA

V ulici Sapaleri št. 2777, pri slov. družini, se odda lepa zračna soba, primerna za dva moška.

Podrobnosti se izve istotam.

PREMESTITEV KROJAČNICE

Sporočam cenj. rojakom, da sem se preselil v ulico Paz Soldán 4846, kjer še nadalje vodim svojo krojaško obrt.

Franc Melinc, krojač.

KOBILICE SO ŽE SPET NA DELU

Letošnja zima, ki je izredno mila — saj pravega mraza doslej sploh še nismo imeli — je povzročila, da so kobilice že zgodaj začele s svojim uničevalnim delom. Poplavile so že razne okraje v Chacu, Formosi, Corrientesu in Cordobi. Poljedelci so v skrbeh, ker si pač mislijo kaj bo šele potem, ko bo narava že v zelenju, če so požrešne žuželke že sedaj tako marljivo.

Tolovaji v Chacu

Dogodek, o katerem poročajo vesti iz Chaca, je tako zelo podoben ameriškega zapada, ki so povzročale, onim zgodbam iz divjega severnoda so se nam v mladih letih ježili lasje, ko smo o njih čitali ali pa so nam o njih pripovedovali, da se skoro zdi neverjetno, da se je dogodil danes, oziroma ta teden.

Zgodilo se je v chacovski naselbini Quitilipi. V torek popoldne, kmalu po kosilu, se je ustavil pred trgovino jugoslovenskega priseljence Mavricija Bernoviča voz, s katerega so stopili štirje neznanec; z revolverji v rokah so se napolili proti vohodu v trgovino. Pred vrati je stal domačin Cesarino García; eden od tolovajev je sprožil vanj par strel, še preden je revež utegnil usta odpreti. Bernovičev pomočnik Krsto Padrić, ki so ga bili strelali alarmirali, je skušal pobegniti, vendar pa ga je kroglja doletela preden se mu je to posrečilo. Zgrudil se je, a ker ni bil še mrtev, so ga tolovaji z bičevniki tako dolgo obdelovali po glavi, dokler so bili prepričani, da je mrtev. Eden izmed tolovajev je tedaj stopil na vrata, za stražo, drugi pa so šli v prodajalno, začeli spravljati blago v vreče, ki so jih odnašali na voz, pa tudi železno blagajno, ki so jo bili našli odprto, so izpraznili. Ko so trgovino izpraznili, so spet lepo sedli na voz in se mirno odpeljali. Gospodarja trgovine ni bilo doma, žena pa je ležala bolna v sosedni sobi in je padla v nezavest, ko je slišala, kaj se dogaja.

Ko so prišli sosedje, je bil García mrtev, Padrića pa so odnesli v bolnišnico; ranjen in pobit je pa tako, da mu bodo težko rešili življenje.

Policija je bila alarmirana, vendar pa tolovajev doslej še ni mogla dar pa tolovajev doslej še ni mogla izslediti.

Poleg kobilic, suše in drugih nadlog, ki so v zadnjih letih bičale cele predele Chaca, ima prebivalstvo še drugo hudo nadlogo, tolovaje. Kakor vidimo v gornjem slučaju, pridejo, pobijejo vsakega človeka, ki ga srečajo, izpraznijo vso trgovino in se lepo odpeljejo, policija pa nima sredstev in možnosti, da bi zločince zasledovala, jih prišla in izročila sodišču ali pa jih postreljala, kakor bi pravzaprav zaslužili. Prilike v Chacu so v tem pogledu take, da postaja življenje naravnost nemogoče. Prebivalstvo je samo poslalo pred meseci svoje odposlance do najvišjih oblasti v Buenos Airesu, naj bi vendar poskrbele za ojačenje policije in za red. Doslej prošnje niso bile uslišane.

NESREČA NA PARNIKU

Na parniku "Comodoro Rivadavia", ki vzdržuje zvezo med Punta Arenas in Buenos Airesom, je v ponedeljek nastala eksplozija, pri kateri je bil en delavec ubit, njegov drug pa ranjen.

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

Kadar imaš ohcet; krst; obisk in sploh kadar rabiš vino; obišči ali pokličiči na telefon Kurinčiča, ki ti bo nemudoma ugodil in na dom postregel s prav dobrim vinom, saj ga imam v zalogi 25 vrst.

— Ne pozabi GARAY 3910 —

telefon 61-5384

BUENOS AIRES

FOTOGRAFIJA

"LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAUSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

RAZNE VESTI

Vsi državni uradniki v Italiji, morajo med službo nositi fašistično uniformo. To je najnovejši Mussolinijev ukaz.

V bližini Beograda je skočil s tira ekspresni vlak. Strojvodja je pri tem izgubil življenje, kurjač pa je bil ranjen.

Italijanski kralj je otvoril v Asiegu kostnico "sedmih občin" kamor so bile prenešene kosti 36.000 vojakov, padlih v zadnji vojni.

V Madridu se je vršil proces proti 195 osebam, ki so bile obdolžene špijonaže in veleizdajstva. Sodnik je zahteval za 62 oseb smrtno kazen, med njimi so tudi tri ženske.

Ob dveletnici državljanske vojne v Španiji je poslal Mussolini Francu brzojav, v katerem pravi, da se fašistična Italija čuti ponosna, da more s svojo krvjo pomagati uničiti sovražne sile Španije. Ali so uničevalne sile tudi oni tisoči žensk in otrok, ki so jih italijanski letalci že pomorili pri obstreljevanju civilnih mest?

Howard Hughes, ki je prejšnji teden zaključil polet okrog sveta, namerava leteti tudi v Južno Ameriko. Sedaj je odšel na počitnice k nekemu prijatelju in je pred odhodom izjavil, da ga polet ni stal toliko, kot so vedeli povedati listi, to je 300.000 dolarjev, marveč da je potrošil samo 65.000 dolarjev, ker mu je dva motorja neka tvrdka darovala.

Madžarski ministrski predsednik, Bela Imređy, je te dni posetil Rim, kjer se bo sestal z Mussolinijem, Ciano in papežem. Na postaji ga je sprejel sam Mussolini z še nekaterimi ministri ter nemški poslanik in oseba madžarskega poslaništva. Kot zatrjujejo, se bodo v glavnem razpravljali glede političnih in gospodarskih odnošajev med Jugoslavijo in Madžarsko.

Židje so se odločili in vlada jim je dovolila, predno zapustijo Avstrijo, da se priučijo obdelovanju zemlje, kar smatrajo, da jim bo koristilo, kamor se bodo naselili.

Kitajska pripravlja velikansko ofenzivo proti Japonskim upadnikom ter ima namen s tem zadati odločen udarec japonski vojski.

Po Hitlerjevem vzorcu so pričeli tudi v Italiji preganjati žide ter na ta način čistiti svojo raso, kot zatrjujejo. Nekateri pa zatrjujejo, da se hočejo Italijani s tem na poseben način prikupiti Nemcem, kajti židov je v Italiji zelo malo, menda 40.000, in še ti so popolnoma asimilirani in mnogi poročeni z italijankami ter v prvih fašističnih vrstah. — Papež je v zvezi z gonjo, ki so jo začeli fašistični listi proti židom, ožigosal v svojem zadnjem govoru pretirani nacionalizem.

Kitajski letalci so potopilo neko japonsko ladjo, druge štiri pa so samo močno poškodovali.

V morje je padlo italijansko letalo, ki je vozilo potnike s Sardinje v Rim. Dvajset oseb je pri tem utonilo. Med žrtvami sta tudi dve sestri državnega podtajnika za letalstvo generala Valleja.

1.000 novih in brzih letal je naročila angleška vlada v domačih tvornicah. Letala bodo mogla doseči brzino 550 km na uro in bodo zadnja beseda letalske tehnike. To je doslej največje naročilo letal, kar jih pozna zgodovina Velike Britanije.

Nemški listi so zagnali pretekli dni velik krik, ker da je Českoslovaška baje spet mobilizirala en del svojih rezerv. V Pragi so to vest zanikali in priznali samo, da se rezervisti povsem normalno vežbajo, kakor vsako leto. Od vlade popolnoma kontrolirani nacistični listi si očividno prizadevajo netiti med ljudstvom razburjenje, po čemer smemo sklepati, da se Nemčija vključ v nedavnemu odločnemu nastopu Francije in Anglije nikakor ni odpovedala svojim nakanam proti Českoslovaški in da samo preži, kdaj se bo pojavil ugoden trenutek.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo ed 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ. Facundo Quiroga 1275 in 1407. U. T. 22 - 8327. DOCK SUD

PRVA VELIKA KAMPANJA

za "SLOVENSKI LIST"

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

"SLOVENSKI LIST"

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobitek.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI "SLOVENSKI LIST"

Uprava

Vesti iz organizacij

Posameznik in celota

Prejšnji teden je Severoamerikanec Howard Hughe izvršil polet okrog sveta ter ob enem prekosil vse dosežane rekorde. Ta polet se lahko smatra kot resnično zmagovalno letalstvo, kajti kar so si še nedavno nedavno nekateri pisci, kot n. pr. Jules Verne, predstavljali samo v domišljiji, je postalo danes resnično dejstvo. Električna, radio, motor, brzojav itd. so bili še nedavno neznanosti, ki je zadnja desetletja hitro napredovala. Edino žalostno pri vsem tem je, da mnoge iznajdbe pri našajo človeštvu le škodo in gorje, namesto koristi in veselja, ker so se jih pač polastili ljudje, ki vidijo samo sebe in svoje koristi in niso ljudski prijatelji. Da je temu tako pa smo si prav v veliki meri sami krivi.

Ljudstvo v splošnem nima pravega smisla za lasten napredek. Rado zabavlja čez druge, češ da so krivi njegovega položaja. Niti najmanj pa se ne zgame, da bi temu skušalo od pomoči; noče iskati načina, kako bi si samo moglo pomagati.

Značilno za današnje pojme je, da je zgoraj omenjeni letalec bogat in zato ni bilo prav ni treba tvegati z drznim poletom svojega življenja. Brezskrbno bi se bil lahko zabaval po raznih dragih zabaviščih, kot to delajo skoro vsi, ki sta jih kapitalistični sistem in socialna neorganiziranost družbe napravila bogate, da ne vedo kaj bi z denarjem počeli in je telesno uživanje njih največja skrb. In, ali bi večina izmed nas na njihovih mestih delala drugače? Če vpoštevamo, kolikor tudi delavstvo po nepotrebnem zapravlja svoje težko prislužene denarje, se skoro nemoremo ubraniti vtisa, da v tem pogledu med bogatimi ali revnimi ni razlike, (izvzemši nekatere posamezne slučaje), razen v obilici in ceni.

Večkrat imamo priliko slišati, kako nekateri politikarji radi ugotavljajo, da so vseh ljudskih neprilik ter njegovih zablod vedno le drugi krivi. Lahko, da je na tem res precej resnice, a v bistvu vendarle ne drži, vsaj tam ne, kjer bi si ljudje lahko pomagali, pa si iz gole lenobe nočejo. Ni ravno treba, da bi hodili po doka-ze daleč, ker jih dobimo v naši neposredni bližini dovolj in smo o njih v našem listu že večkrat govorili. Če bi ne bilo nekaj posameznikov, ki se žrtvujejo za splošne koristi, bi bilo ljudstvo vedno suženj samega sebe.

Samo zabavljanje čez današnji krivični sistem je popolnoma odveč. Saj se vendar ni sam ustvaril, marveč so ga ljudje, in prav tako tudi mi sami ustvarjamo našo bodočnost, ki bo takšna kakršni smo mi sami. Rusi n. pr. so lažje izvedli revolucijo, kot pa izvajajo sedaj evolucijo, ko narod še vedno ni dovolj na jasnem,

kaj mu je za njegovo blagostanje najbolj potrebno. Zato mora še vedno nositi na svojih ramenih razne zajedavce, kot nam večkrat zagotavljajo poročila od tam.

Zabavljanje čez duhovnike in druge izobražence, ki so slučajno trgali hlače po višjih šolskih klopeh, ki bi jih lahko tudi kdorkoli, če bi bil imel priliko, ne bo položaja v ničemer spreemnilo. Vsak človek je lahko po svojem prepričanju in po svojem poklicu koristen. Potrebno je samo, da skušamo dvigniti splošni nivo našo izobrazbo, pa se bomo medsebojno lažje razumeli ter s pridom izkoristili ono znanje, ki si ga je človeštvo tekom zgodovine na vseh področjih nabralo.

Prav je, če ima letalstvo svoje zvezde, če jih ima znanost, umetnost, kultura, narodi in sploh vse ljudsko gibanje, a ljudstvo se ne sme omejititi samo na občudovanje, marveč tudi na razumevanje, kajti samo tedaj je žrtev posameznikov vredna truda. Nočemo pa s tem reči, da bi morali vsi ljudje leteti okoli sveta, biti mor- da hollywoodski zvezdniki, globokomni pisatelji, umetniki, državniki itd., to bi bilo res preveč zahtevati in bi navsezadnje niti ne bilo za splošnost več koristno; a prizadevanje za napredek, ki ga nekateri posamezniki kažejo v velikih podjetjih in ustvaritvah, bi moralo pri ljudstvu najti vsaj voljo za posnemanje v malem.

Niso ljudje še nehali govoriti o slavnem poletu Howarda Hughesa, poročajo iz Dublina na Irskem, da je tjakaj dospel iz New Yorka mlad letalec Douglas P. Corrigan, brez vsakih posebnih priprav. Hughes se je za polet skrbno pripravil in so ga stale vse priprave tristo tisoč dolarjev, medtem ko je porabil mladi Douglas samo nekaj sedemdeset dolarjev in je letel z letalom, zgrajenim že pred devetimi leti. Seveda je letel brez dovoljenja, pa ga menda zato ne bodo zaprli. Če vpoštevamo vse okoliščine, je drznost mladega in nepoznanega letalca naravnost občudovanja vredna.

Kdaj bodo širše mase začele — vsaj v malem, kakor smo že rekli — tudi posnemati te graditelje napredka?

J. K.

Nedeljska radio-ura

Program jugoslovenske radio-ure, ki se je prenašal preteklo nedeljo, je bil prav zanimiv in dober ter se o njem pohvalno izražajo vsi, ki so ga poslušali. Moški in mešani zbor Prosvete sta nastopila z več pesmi, ki so prišle lepo do efekta in je izvajanje prekašalo prejšnji prvi nastop SPD I. v jugoslovanski uri. Zelo je ugajal moški zbor s solom za sopran in pri pesmi "Dekle med rožami" je bas žel splošno občudovanje v svojih izrednih nižinah.

Po mikrofONU se je oglasil tudi g. Branko Rubeša, jugoslovanski konzul v Rosario, ki se je te dni mudil v Buenos Airesu, obiskal nekatera naša društva, med njimi tudi Tabor, ter se ljubeznivo odzval tudi povabilu tehničnega odbora jugoslovanske radio-ure, da spregovori nekoliko pozdravnih besed tekom nedeljskega prenosa.

Prihodno nedeljo, od 6. do 7., bo — kakor po navadi — LR2 Radio Argentina spet prenašal naš program.

Iz vseh krajev dežele prejema odbor radio-ure še vedno navdušena pisma naših ljudi, ki jim je naš radio res velika uteha in razvedrilo v tujini. Poročajo, kako nestrpno čakajo vsake nedelje na prenos in kako radi poslušajo naše pesmi, našo glasbo in vesti iz domačih krajev ter iz naših naselbin.

Če hočete tudi vi kaj sporočiti odboru jugoslovenske radio-ure, pišite na sledeči naslov: Hora Jugoslava, Bolívar 1356, Buenos Aires.

LEPA PRIREDITEV ŠOLSKEGA DRUŠTVA NA DOCK SUDU
Šolsko društvo na Dock Sudu je imelo v nedeljo šolsko prireditev, na kateri je poleg šolskih otrok, nastopilo tudi članstvo Sokola Dock Sud-Boea in pevski kvartet Jadran. Prireditev je v vsakem oziru dobro izpadla ter more biti društvo z uspehom prav zadovoljno. Zabavo je posetil tudi jugoslovanski konzul iz Rosaria, gosp. Branko Rubeša, ki se je jako laskavo izrazil o otrocih, ki so tako lepo govorili naš jezik in lepo igrali. Posetili so prireditev tudi člani šolskega društva s Paternala.

Otroci paternalne šole in odbor jugoslovenske Izzeljenske Zaščite

ROJAKI V ROSARIO IN OKOLICI

POZOR!

Kakor ste po pomoti čitali v zadnji številki Slov. Lista, se prireditev Slov. D. D. Triglav ne bo vršila dne 14. avgusta, marveč dne 7. avgusta.

Ker bo ta prireditev v našo skupno gorist, smo prepričani, da boste dne 7. avgusta ob 4 uri pop. vsi prihiteli na proslavo osme obletnice obstoja društva.

Na tej proslavi bomo videli naše malčke prvič nastopiti pred občinstvom. Zapeli nam bodo več otroških pesmi: Na zeleni gori, Kukavica in druge pesmi. Deklamacije: "Mornar", "Ciciban" itd. bodo deklamirale učence Slovenske šole v Rosario. Tudi zaplesali nam bodo "Kolo".

Kar ne smemo pozabiti je na lepo šaloigro "Dve Teti", v enem dejanju, ki jo bodo izvajali odrasli.

Po končanem sporedu, ples in srečolov.

Odbor.

SLOV. ŠOLSKO DRUŠTVO NA PATERNALU

V a b i

na lepo domačo zabavo s pleso, katera se bo vršila v prostorih Prosvete, General Cesar Diaz 1657 v nedeljo dne 31. julija t. l.

Zraven krasnega programa naših najmlajših, sodelujeta tudi PROSVETA in TABOR kar zagotavlja obiskovalcem lep duševni užitek.

PRIDITE

Ne bo vam žal. Podprite materialno in moralno Slovensko šolo na Paternalu.

ODBOR

Šolska deca in naraščaj Sokola Dock Sud-Boca

OBISK V PATERNALSKI ŠOLI

Prejšnji četrtek je obiskala jugoslovanska šola na Paternalu gospa ministrica Niča Cankarjeva s hčerko Veroniko. Z iskrenim navdušenjem sta bili sprejeti ne samo zaradi igrač in sladkarij, ki sta jih prinesli s seboj in s katerimi sta razveselili mlada srca, marveč predvsem zato, ker so se učiteljice in šolarji čutili počaščene, da je gospa poslaničkova prišla mednje. Ga. Cankarjeva se je delj asa pomudila med našimi malčki, s katerimi se je tudi živahna Veronikica brž spoprijateljila.

OB DAROVANJE JUGOSLOVANSKE ŠOLSKE DECE

Jugoslovanska izseljenska zaščita je nabrala v koloniji in pri tujih podjetjih denarja, s katerim je nakupila razne predmete za obdarovanje dece. Poleg drugih otrok, tudi argentinskih, so bili obdarovani z oblačili, šolskimi potrebščinami in živili tudi otroci obeh naših šol, na Dock Sudu in na Paternalu.

ŠTORKLJA

Dne 9. julija je že v tretje obiskala štorklja našega znanega rojaka Cvetkota Keber, ki je tudi to pot podarila njegovi ženi krepkega dečka. Čestitamo!

Rojaki! Poslužujte se samo onih bančnih zavodov, ki oglašujejo v našem listu!

ROJAKI

NE POMISLJAJTE DOLGO
Vporabite priliko
KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Površnik, obleka
SAMO ZA \$ 75.—
Hlače fantazija \$ 8.—

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Ladijske vozne listke

za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.

K a b i n o

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.

VPOKLICNE KARTE PO ZELO ZNIŽANIH CENAH.

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

KADAR IŠCETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

Prizor v igri "Roža s Kavkaza" izvajan po članih Sokola Dock Sud

Slovinci doma in po svetu

PRIMORSKE VESTI

LETINA

Pred časom smo pisali, kako sta suša in zmrazil spravili poljske pridelke in sadje v vsej deželi v skrajno nevarnost. Mnogi so že obupavali, ker je kazalo res slabo. Močni in še pravočasni nalivi v maju in v začetku junija so pa položaj docela preokrenili. Sedaj se v vsej Julijski Krajini obeta še dobra letina. Žita so si opomogla in valove in zore, da jih je veselje gledati. Krompir in drugi poljski sadeži so v sijajnem stanju. Vinogradi cvetijo z bogatimi nastavki. Sadje ne kaže povsod enako: zgodnje je ponekod močno trpele, vendar si je v celoti še razmeroma dobro opomoglo. Tudi travniki in senožeči so se popravili. Prva košnja je bila sicer bolj pičla, upamo pa na prihodnje, čeprav ne računamo na obilen pridelek. Za česnje je srednja letina. Zadnji, najboljši sad bo šele prišel na trg. Srednja tržna cena je ves čas nad L 1.50. Breskve so začele zopet prihajati na trg. Lahko zaključimo: naš kmet je zopet vesel svojega polja in samo prosi, da bi ga Bog obvaroval pred poletnimi nesrečami.

DELA V SOŠKI DOLINI

Izravnavanje, širjenje, asfaltiranje državne ceste od Kanala do Kobarida je v živem teku. Na stotine delavcev se trudi, da bi bila dela čimprej dovršena, ker je sedaj cesta ponekod vsa razkopana in težko porabna. Ubogi kolesarji in avtomobilisti, ki morajo po njej! — Pri podzemeljski električni centrali v Dobarju grede dela h koncu. Samo ogromni jez pri Podselih zakasnuje izvršitev; ob njem bodo delavci še nekaj mesecev zaposleni. — Dela za drugo elektrarno v Plavah hitro napredujejo. Rov, po katerem bodo speljali Sočo od Kanala v centralo v Plavah, pridno vrtajo in so vzdolž desnega brega že več sto metrov v zemlji.

ITALIJANSKI PROSTOVOLJCI V ŠPANJI

Oficijozni rimski dnevnik "Giornale d'Italia" je napisal, da niso resnične navedbe španskega zunanjega ministra del Vaya o številu italijanskih vojakov na Francovi strani. Del Vayo je sporočil v Ženevo, da je v bitki pri Tortosi bilo 65.000 italijanskih vojakov. "Giornale d'Italia" pa pravi, da je bilo v tej bitki udeleženih samo 39.000 italijanskih "dobrovoljcev".

Narodnosti v Istri

Pod tem naslovom je objavil Italo de Franceschi v prvem letošnjem dvojnem zvezku tržaške revije "La Porta Orientale" krajšo razpravo o razmerju med posameznimi narodi v Istri po avstrijskih štetjih iz leta 1880, 1890, 1900 in 1910. Razprava zasluži v toliko našo pozornost, ker prinaša lepo zbrane podatke o narodnosti za posamezne politične okraje in za posamezne sodne okraje predvojne Istre. Iz podatkov razbereš absolutno in relativno število Slovencev, Hrvatov, Italijanov, Nemcev, in drugih tujcev. S temi tabelarnimi pregledi ne prinaša pisatelj ničesar novega, pač pa olajša z njimi delo onemu, ki bi sicer moral zbrati podatke po uradnih avstrijskih poročilih.

Ker utegejo ti podatki zanimati tudi širši krog naših čitateljev, naj sledi tu pregled celotnega prebivalstva v omenjenih letih: Leta 1880 je bila 15% Slovencev, 42% Hrvatov

in 39% Italijanov; 1890: 14% Slov., 44% Hrvat., 37% Ital.; 1910: 14% Slovencev, 42% Hrvatov in 36% Italijanov v vsej Istri. Leta 1910 je torej bilo v Istri 55,28% Slovencev in Hrvatov in le 36% Italijanov.

V sami razpravi, ki obsega komaj tri dobre strani, ne prinaša avtor ničesar posebnega. V uvodu ponavlja sicer staro pesem o prvenstvu italijanskega elementa v Istri. Ker pa navedeni podatki pričajo o številni premoči Slovanov, si pač pomaga s tolažbo, da so Italijani prednačili po kulturi, inteligenci in davčni moči ter da so bili edino oni avtohtono prebivalstvo, dočim so bili vsi drugi importirani ob različnih dobah, da izpolnijo vrzeli, ki so nastale zaradi vojne, kuge in lakote. Ne hoto tukaj soditi o zgodovinski utemeljenosti teh trditvev in tudi ne o pristnosti istrskih Italijanov. Ti problemi so vsem našim čitateljem predobro znani.

Pač pa se moramo nekoliko ustaviti pri kritičnem presojanju podatkov od strani avtorja. Zaključki, do katerih pride avtor, se v glavnem ujemajo z očitki, ki so se delali avstrijskim štetjem od naše strani. Zato je zanimivo, da si osvaja sedaj to naziranje tudi italijanski pisec. On se izraža namreč tako-le:

"Pri štirih ljudskih štetjih leta 1880, 1890, 1900 in 1910, ki so jih izvršile občine, so prebivalstvo glede narodnosti razločevali po občevalnem jeziku. Občevalni jezik kakor sicer katerikoli drugi kriterij, ki bi se uporabljal pri določevanju narodnostne pripadnosti posameznikov, označuje običajno narodnost, h kateri hoče prizadeti pripadati, ali v mnogih primerih zlorabe pri zbiranju podatkov ono narodnost, h kateri naj bi po želji zapisovalca pripadel popisaneec."

"V jezikovno mešanih ali narodno nedoločenih krajih, se izpreminja izjava o občevalnem jeziku izredno lahko ne samo vsakokratni prevladajoči narodnopolitični struji, temveč tudi po samovoljni posameznikov."

"Poleg tega je treba upoštevati tudi čestokrat naravnost odločilen vpliv oseb, ki jim je štetje poverjeno. Te skušajo izpremeniti podatke v skladu s svojimi lastnimi nacionalnimi čustvi. Zato stavlja popisaneec sugestivna vprašanja (kakor na pr. "Ali ne rabite tale jezik?"), ali pa samovoljno izpreminjajo njegove izjave ali pa jih celo niti ne vprašajo v tem pogledu, zlasti, kadar gre za osebe, ki so službeno zavisne (za kolone, hlapce in podobno) in ki izkazujejo zato isto narodnost kakor gospodarji."

De Franceschiju so očitno metode istrskih Italijanov nasproti njim kakorkoli podrejenim v slovanskem elementu dobro znane in zato mu moramo za njegovo javno priznanje teh metod biti naravnost hvaležni.

P. P.

NOVE ODREDBE O KRUSNI MOKI

"Gazzetta Ufficiale" je zadnje dni objavila dekret o novi mešanici moke za peko in testenine. Pšenični moki bo treba odslej primešati najmanj po 10% koruzne moke, pripravljene iz krompirja ali drugih takih pridelkov.

Se pred meseci so bili izdani ukrepi, po katerih se je pšenični moki za peko in testenine primešavalo doslej po 10% koruzne in krompirjeve moke. Tedaj so listi ugotovili, da je bila lanska žetev v Italij sicer tolika (znašala je 84 milijonov stotov pšenice), da je bila prvič po dolgih

letih krita vsa domača potreba po pšenični moki, da pa je vlada sklenila, vsaj 6 milijonov stotov pridelka prihraniti za prihodnje leto. Presežek letine je znašal 3 milijone stotov. Z uvedbo omenjene mešanice so prihranili po navedbah listov še nadaljnje 3 milijone. Očitno pa bodo glede na najnovejše odredbe sedaj prihranili za slabe čase kar okrog 8 milijonov stotov pšenice.

PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Zagovarjati se je moral pred goriškim sodiščem 28-letni Goričan Jurčič, ki je bil obtožen, da je brez potnega lista odotoval v tujino. Izpovedal se je, da ga je zamikalo potovati po svetu in da se je kar tako odpravil čez mejo le zaradi tega, ker ni imel sredstev, da bi si preskrbel vse potrebne dokumente. Jurčič je bil obsojen na 4 mesece zapora in poravnava sodnih stroškov.

POGOJNA OBSODBA

Ivan Kosovel, star 26 let, in doma v Črničah na Vipavskem, se je moral zagovarjati pred goriškim sodiščem, ker se ni pravočasno odzval pozivu k naboru. Obtoženec se je branil, češ da ga je zadržalo doma nujno delo na polju. Sodišče ga je obsodilo pogojno na šest mesecev zapora.

SMRTNA NESREČA PRI DELU

V tovarni torpedov Whitehead na Reki se je smrtno ponesrečil 22 let stari Matej Babič. V njegovih neposredni bližini je nepričakovano eksplodirala bomba s stisnjanim zrakom. Babiča je vrglo nekaj metrov daleč v steno, ob kateri si je prebil lobanjo. Dobil je tudi drugi poškodbe. Še tistega dne je v reški bolnišnici poškodbam podlegel.

KATARINA KOSOVEL UMRLA

V Tomaju na Krasu je v starosti 76 let umrla gospa Katarina Kosovela, vdova po nadučitelju in narodnemu delavcu Antonu Kosovelu in mati prerano umrlega kraškega poeta Srečka Kosovela. Pesnikov brat Stanjo je član uredništva "Jutra" v Ljubljani, sestra Anica je profesorica na ženski realni gimnaziji v Ljubljani, sestra Karmela je omožena s profesorjem Graberjem na Dunaju, sestra Antonija pa ima eksistenco na domu v Tomaju. Pokojna gospa Kosovela je bila rodom iz Sužida pri

Kobaridu. Njeni otroci žive danes v treh državah.

Preostalim naše sožalje!

ROJAK SMRTNO PONESREČIL

V ponedeljek popoldne je 7 delavec marmorije, ki ima svojo delavnico na Riveri blizu ulice Dorrego, spravljalo raz voza težko marmorno ploščo. Med temi delavci je bil tudi naš rojak Šemec Avgust, stanujoč v ulici Coliqueo št. 2020.

Ko so ti delavci to plaščo jemali z voza se je ta nagnila na eno stran, katero radi velike teže niso mogli obdržati in je padla na tla. Pri tem je bilo nekaj delavcev ranjenih, toda rojaka Šemeca pa je zadel naravnost v glavo, da je nezavesten obležal. Prepeljan je bil v bolnišnico Pirotano, kjer pa je že naslednjega dne izdihnil. Pogreb pa se je vršil v sredo ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev ter sodelavcev marmorije.

Pokojni Šemec je bil doma iz Prečnika pri Nabrežini. V Argentino je prišel 1927 leta.

Tu zapušča ženo, in v domačem kraju pa mater.

Naj mu bo lahka argentinska zemlja!

SMRTNA KOŠA

Nenadoma je v ponedeljek umrl rojak Lojze Šviligoj, doma iz Pevme pri Gorici. V nedeljo se je še nahajal med tovariši, katerim je pred odhodom domov rekel, da se počuti slabo. Pokopali so ga v torek popoldne. Rajni zapušča tukaj dva brata, eno sestro ter več sorodnikov.

Naj počiva v miru.

NESREČNA SMRT ROJAKA

Na cesti v Rio Ceballos pri Cordobi so 1. julija našlo na cesti grozotno razmrevarjenega Jožeta Plantarja, doma iz Vinje vasi pri Stopičih na Dolenjskem. Pred letom smo ga iskali po časopisu in spraševali za njim, oni dan pa je bil najden mrtev na cesti.

Delal je v tamkajšnjem kamnolomu. 9. julija je šel v Cordobo, kjer se je zadržal v Hrvaško slovenskem domu. Na povratku zvečer se je ustavil v alcaenu v Unquillo.

Ali je bila kriva nesreče pijača, ali neprevidnost njegova, ali tema, to je težko soditi.

Našli so mrtvega in tako grozno

razmesarjenega, da so le po obleki mogli ugotoviti identiteto. Povožil ga je avto ali omnibus. Vse naokrog so ležali koščki razdrobljene glave. Obe roki sta bili zlomljeni.

Naši mizarji v Rio Ceballos so takoj napravili trugo in Jonke mu je poskrbel tudi za veneč in ga je k pogrebu spremilo kakih 80 oseb, med katerimi so bili tile rojaki: Alojz Kočevar iz Vinje vasi, pokojnikov sosed, Peter Jonke, Alojz Naltigal, Andrej Volk, Franc Pavič, Ivan Bržjan, Jože Bojanc, Peter Mužina, Jože Rodič, Jože Biščak, Janez Valentinčič, Peter Resič, Mile Umčič, Matevž Modič, Matevž Braničelj, Jože Fir, Jože Klančar, Jože Bekovac, Jože Ferjančič, Danijel Skok, Peter Torkar, Jože Smrdelj, Dolenc Franc, Renoha Jože, Klarič Jože, Vilko Stanič.

Naj počiva v miru!

STIRISTOLETNIKA ČUDEŽA NA SV. GORI

V juniju je poteklo 400 let od dne, ko se je prikazala na Sv. Gori pastirici Urški Ferligoj oz. Ferluga iz Solkana Mati Božja. Med letom 1539 do 1544 je ljudstvo zgradilo prvo cerkvico na kraju domnevnega čudeža in od tedaj naprej so pričeli prihajati prvi romarji. Oglejski patriarh je kmalu na to dal cerkvi krasno podobo Matere Božje, ki je postala kmalu predmet čiščenja. Cerkev je postala v najkrajšem času tako znamenita in tako obiskavana, da je solkanski župnik ni mogel več sam oskrbovati. V letu 1565 so tako že prišli na Sv. Goro prvi frančiškani, ki so ravno tedaj morali zapustiti Bosno in Heregovino zaradi turške zasedbe. S tem je nastal poleg cerkve tudi samostan, ki so ga polagoma s cerkvi vred večali. Prvič sta bila cerkev in samostan, ki so ju morali tudi frančiškani zapustiti, skoraj opustošena za časa vladanja Josipa II., ki je dal zapleniti vse premoženje frančiškanov. Se hujska uroda pa je zadela cerkev za časa svetovne vojne, ko je bila do tal porušena od italijanske artiljerije, da se ne bi v njej zasedel sovražnik. Po vojni je bila na novo zgrajena in 26. avgusta 1928 zopet posvečena. Na Sv. Gori so mnogo časa oskrbovali cerkev slovenski frančiškani in cerkev je bila najprijetnejša slovenska božja pot.

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POSLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

UVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firno, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIC

de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15-20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

RAZPRAVA TURISTIČNE DELEGACIJE

Turistična konferenca med delegati Jugoslavije in Italije je bila konec junija v Gorici in Opatiji. V jugoslovanski delegaciji sta bila predsednika Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, predsednik zdravniške komisije na Bledu baron Letis ter ravnatelj zagrebškega "Putnika". Konferenco je vodil dr. Biseo iz Rima. Največ so delegati govorili o tem, kako bi se v turističnem prometu med obema državama odstranile vse težave, zlasti pa takse za individualne in skupne vizume. Oboji so se strinjali v tem, da bi bilo treba vizume sploh odpraviti, ali pa vsaj celo občutno znižati, in vsak način pa bi bilo treba skupne vizume dati jasniji. Tudi o znižanju taks za triptike so govorili. Omeniti je treba tudi to, da so vsi pozdravili predlog, naj bi konzulati hitreje poslovali, dalje da bi bili obmejni organi bolj prijazni s turisti in da bi se carinski pregled izvedel na kar se da prijazen način. Prihodnja taška konferenca bo najbrž na Bledu.

"JADRANSKA RAZSTAVA" V ZAGREBU

Veliko "Jadransko razstavo" so priredili konec junija v Zagrebu v poslojpu vseučilišča. Razstava ima namen med Hrvatit vzbuditi zanimanje in poglobiti poznavanje pomena morja, ki ga ima tako v zgodovini hrvaškega naroda, kakor tudi v sedanjem času. Nazorno je pokazalo pomorsko brodarstvo, gradnja ladij in pomorsko ribištvo.

MOTORIZIRANA POLICIJA V DALMACIJI

Motorizirano cestno prometno policijo bodo vpeljali tudi v Dalmacijo na vseh potih, koder vozijo z avtomobili in motorji tuje. Zasedaj izvršuje to nalogo oddelek zagrebške policije. Oddelek šteje 50 policajev na 5 motorjih in na dveh avtomobilih. Najprej so prekontrolirali poti skozi Liko, nato pa odšli proti Splitu.

SPLOVITEV NOVEGA RUŠILCA "LJUBLJANA"

Na Vidovdan so na slovesen način spustili v morje pri Splitu novi rušilec "Ljubljana". Svečanosti so začele ob 7 zjutraj, takoj po prihodu kraljevega zastopnika generala Nedica. Navzoči so bili tudi francoski admiral Roux, ban dr. Jablanović, splitski župan, ljubljanski župan dr. Jure Adlešič, ki je v družbi soproge načelnika generalnega štaba Nedice kumoval novi bojni ladji.

DR. VLAJČIČ POSETIL DR. MAČKA

Dr. Vladka Mačka je 29. VI. obiskal v Kupineu dr. Boka Vlačič, odposlanec beogr. dela Družene opozicije. Časopisje ugiba o namenu te poti in pravi, da je Vlačič najprej poročal dr. Mačku o delu Družene opozicije, nato pa razpravljal z njim o programu bližajočega se obiska v Beogradu. Vlačič je zvečer že odpotoval v Beograd.

SOLSKA LADJA "JADRAN" V AMERIŠKIH VODAH

Solska ladja jugosl. mornarice "Jadransko" je konec junija prispela v ameriške vode. Ladja se je ustavila najprej v newyorškem pristanišču, kjer se je pri sprejemu zbralo veliko število jugoslovanskih izseljencev. Po pristanih pozdravih je kapitan ladje odšel obiskat vse predstavnike ondotnih pomorskih oblasti, nakar je ladja po krakem odmoru krenila v Washington. Tu je mlade mornarje sprejel poslanik K. Fotić.

ELEKTRIČNA CENTRALA NA REKI TREŠKI

Veliko vodno električno centralo na reki Treski pri Skoplju so dali nedavno v promet. Električno centralo je gradila skopljska občina dve in pol leti. Umetno jezero je globoko do 30 m in vsebuje 3 milij. kubnih litrov vode. Vse naprave so veljale 22 milij. din. Centrala bo omogočila južnosrbski industriji do novega razvoja in razmaha.

TRGOVSKI DOGOVOR MED JUGOSLAVIJO IN ŠVICO

Med našo državo in Švico je bil sklenjen nov trgovski sporazum, ki stopi v veljavo že 1. julija letos in velja eno leto. Sporazum obsega blagovni in plačilni promet. Naši državi

je zagotovljen izvoz kontingentov za njene proizvode, zlasti za živino in les. Devize si bodo izvozniki in uvozniki nabavljali na pooblaščenih zavodih. Sporazum so pozdravili izvozniki tako pri nas kakor v Švici.

GRADBA BEOGRAJSKEGA PRISTANIŠČA

Načrti za novo veliko beograjsko pristanišče na Savi so gotovi. Na desni strani Save, kjer je staro pristanišče, bo po dograditvi novega le prostor, ki ga bodo uredili za pristanjanje potniških parnikov. Na levem bregu pri Zemunu pa bodo zgradili veliko pristanišče za tovorni promet, ki bo veljalo državo težke desetine milijonov. Pristanišče bo urejeno do leta 1940. Pozneje ga bodo še izpopolnili.

NEZNOSNA VROČINA V BEOGRADU

Silna vročina vlada v Beogradu. 30. junija je vladala taka vročina, kakor je ne pomnijo že dolga leta. V senči je kazal termometer 42 stopinj Celzija, v stanovanjih pa 30 stopinj. Naliv, ki je trajal le kratek čas, vročine ni dosti ublažil.

DR. MAČEK BO OBISKAL BEOGRAD

V drugi polovici tekočega meseca bo dr. Maček obiskal Beograd. Tehnične priprave so že urejene, dogovor o potovanju gotov, le dr. Maček je premaknil dan obiska zaradi psovlast svojega rojstnega dne, ki bodo po vsej Hrvaški že 17. julija namesto 20., ko dr. Maček dejansko slavi svoj rojstni dan. Hrvaško časopisje poudarja v tej zvezi, da so izmišljene vesti tistih časopisov, ki so javljali, da je prišlo med opozicijskimi voditelji iz Zagreba in Beograda do nesporazumov.

KONFERENCA ŽELEZNIŠKIH STROKOVNJAKOV ZAKLJUČENA

Prva konferenca med našimi in madžarskimi železniškimi strokovnjaki je bila zaključena 1. VII. v Splitu. Po petnajstdnevem delu so izdelali novo tarifo za prevoz blaga na naših in madžarskih železnicah. Tarifa bo stopila v veljavo sredi avgusta. 5. VII. pa se začne nova konferenca med istimi strokovnjaki za izdelavo potniške tarife na naših in madžarskih železnicah. Tej konferenci, ki bo trajala 4 dni, bo predsedoval direktor zagrebške železniške direkcije inž. Terček.

IZREDNI KREDIT POMORSKI DIREKCIJI V SPLITU

2 milijona dinarjev izrednih kreditov je dobila direkcija pomorskega prometa v Splitu za popravila pristanišč poleg 5 milijonov din. rednih kreditov. Izvršili bodo s tem denarjem večinoma manjša popravila, le za pristanišče na Rabu se bo porabil 1 milijon. V prvi vrsti bodo posvetili vso pozornost pristaniščem letoviških krajev.

AMERIŠKE SLOVENKE V DOMOVINI

1. julija doopldne je prišlo v Slovenijo 87 Slovenk iz Amerike, da obiščejo staro domovino in se pe dolgih letih spet razgledajo po njej. Nekatere so pripeljale s seboj tudi može, sinove in hčere, potovanje samo pa je organizirala Slovenska ženska zveza iz Clevelanda s predsednico Mary Prilandovo, vodita ga pa g. Kolander in g. Zakrajšek. Na Jesenicah, v Kranju in v Ljubljani so dragim rojakinjam priredili lepe sprejeme, za kar so se ameriške Slovenke po svojih zastopnicah lepo zahvalile. Ostale bodo "v starem kraju" po več tednov, nekatere tudi več mesecev. Želimo jim, da bi bilo njihovo bivanje v domovini prijetno in da bi odnesle od nje najlepše spomine.

PROKUPLJE DOBI NOVO GIMNAZIJO

V torek 28. junija je vsa država praznovala Vidovdan, spomin na bitko na Kosovem polju. Na Avali pri Beogradu so ob tej priliki prenesli kosti neznanega srbskega vojaka v novo veličastno grobnico, ki jo je dal graditi že blagopokojni kralj Aleksander. V Prokuplju pri Skoplju so na ta dan položili temeljni kamen za novo gimnazijo; ministra Magarašević in Stošovič sta pri tej priliki poudarjala pomen Vidovega dne in njegovih proslav.

IZJAVA VODITELJA KOROŠKIH SLOVENCEV O ODNOSIH DO NARODNEGA SOCIJALIZMA

V "Koroškem Slovenceu" z dne 29. junija 1938 beremo pod naslovom "V društvih v Pliberku in Globasnici" naslednje zelo zanimivo poročilo o načelnem stališču, ki ga je orisal govornik prosvetne zveze glede odnosov med Slovenci in narodnim socializmom: "Lojalno hočemo vršiti našo državljanstvo dolžnost in hočemo sodelovati v vseh organizacijah narodnega socializma — izvzemši militantnih skupin SA in SS, ki so zaradi svojega posebnega značaja pridržane nemškimi rojakom — a samo pod pogojem, da učenitev v te organizacije nikakor ne pomeni izčlenitve iz slovenske narodne družine in da v ničemer ne ovira našega sodelovanja v slovenskih narodnih organizacijah. Za svojo slovensko narodnost in našo narodno pravico smo pripravljeni nositi tudi najtežje žrtve."

"Koroški Slovenci" objavlja v zadnji številki naslednje cene, ki so bile predpisane za sadje in zelenjad: Vrtne jagode in anane so po 1 marko 20 pf (marka je vredna 15 din, 10 pfenigov je 1.50 din). Gozdne jagode so 53 pfenigov (okroglo 8 din) kg. Zeljeni grah pol marke, rabarbara 43 pfenigov za kg. Korenje 10 pfenigov (1.50 din) za šopek, solata v glavcah, boljša, 10 pfenigov (1.50 din), komad, drugovrstna pa 6 pf. glavca. Zelje pol marke kg, koleraba pa do 42 pf. kg. — Določene cene za žemlje, ki veljajo 5 pf. ena (okroglo 75 par), za meso, za les in za pšenico ter rženo moko.

25 M ŠIROKA BETONSKA CESTA IZ MONAKOVEGA V CELOVCU

Iz koroških časopisov posnemamo, da je vrhovni nadzornik za nemške ceste dr. Todt, ki se je 16. julija mudil na Koroškem, napovedal, da bo zgrajena 25 m široka betonska cesta iz Monakovega v Celovcu in da bo to ena najlepših cest, ki bo šla čez alpsko gorovje. Najvišje vrhove bo cesta premagala s 6 po 8 km dolgimi predori. Po tej novi cesti bodo avtomobili v pičlih treh in pol urah privozili iz Monakovega v Celovce. Ni še znano, če bodo to cesto potisnili dalje do državne meje. Podobno cesto že grade iz Monakovega do Solnograda in od Linca do Dunaja.

TRILETNIKA VLADE DR. MILANA STOJADINOVIČA

24. junija je proslavilo vse jugoslovansko časopisje triletni jubilej obstoja vlade dr. Milana Stojadinovića, ki je dosegla v resnici dva značilna rekorda. Nobena vlada od obstoja države še ni vodila državnega

krmla tako dolgo, kakor vlada dr. Stojadinovića in nobena vlada v bližnji preteklosti ne more pokazati na tako uspehov polno delovanje. Vsi časopisi so v dolgih člankih, ki so zavzemali po več prvih strani v listih podrobno opisovali zunanje in notranje politične uspehe vlade in njeno delo za povzdigo kulture in gospodarstva. Tudi tedniki, ki so izšli po tem dnevu, so v poročilih na več straneh in s slikami prinašali podobne podatke o delu vlade. — "Slovenec" je ta dan na 4 straneh prinesel pregledne članke o zaslugah vlade v zunanji politiki, ker smo postali po zaslugi smotrene politike dr. Milana Stojadinovića pravi otok miru sredi razburkane Evrope. Uspelo nam je, da smo dosegli mirno in prijateljsko sožitje z vsemi našimi sosedi na Balkanu, na Jadranu in na severu. Kot posledica miroljubne politike pa se je nujno pokazala ugodna konjunktura v naši trgovinski politiki, tako da nas ne skrbi več kam bomo izvažali svoje poljedelske proizvode. Pogled na notranje življenje v državi, ki je bilo pred nastopom vlade v spotiko domačemu prebivalstvu in razlog nezaupanja v zamejstvu nam pokaže, da je pod vodstvom notranjega ministra dr. Antona Korošca nastopil v vsej državi mir in red, kakršnega naša domovina še ne pozna. V vseh panogah gospodarstva je vlada storila v polni meri svojo dolžnost. Zlasti je podprla jedro prebivalstva kmečko ljudstvo, ni pa pozabila tudi na delavstvo, kateremu je s socialno zakonodajo zagotovila boljše bodočnost. Velik korak naprej je napravila v tem času naša vojska, tako v organizaciji, kakor tudi tehnični opremi in zavarovanju naših meja. Na prosvetnem polju se vlada ni ustrašila žrtev, da posploši izobrazbo ljudstva in zlasti mladine. Največji uspeh pa je vlada dosegla z javnimi deli, s katerimi je zatrla brezposelnost, na drugi strani pa v veliki meri povečala vrednost naših prometnih sredstev, tako zlasti železnice, cest in poštne naprav. Vsa ta številna javna dela izvrševana po vseh krajih države so najboljši spomenik, ki si ga je vlada dr. Stojadinovića mogla postaviti v treh letih svojega obstoja, hkrati pa so temelj za boljše in lepšo bodočnost naše države, v kateri je ogromna večina prebivalstva na strani vlade in njenih predstavnikov.

OBNOVA GLEDALIŠČA V CELOVCU

Nemška vlada je dala na razpolago potreben denar, da se obnovi gledališče v Celovcu. Minister Göbbels je iz sredstev propagandnega ministrstva podaril 150.000 mark (okrog 2 milijona 200.000 din.).

VASJA PIRC NA MEDNARODNEM ŠAHOVSKEM TURNIRJU V HARZBURGU

Naš šahovski mojster Vasja Pirc se je udeležil tudi mednarodnega šahovskega turnirja v Harzburgu v Nemčiji, na katerem igrajo Eliskases, Bogoljubov, nemški prvak Kieniger in številni drugi nemški mojstri. Vsega skupaj igra 10 mojstrov. Po sedmem kolu vodi Pirc z naskokom ene cele točke in ima pet in pol točk, ker bo moral odigrati samo še dve koli je več, ko verjetno, da bo ostal na tem turnirju na prvem mestu kot zmagovalac. Če upoštevamo, da je odnesel letos že prvo mesto na mednarodnem turnirju v Lodzu na Poljskem bo ta njegov uspeh še bolj potrdil njegove igralške sposobnosti.

Andrej Gabršček umrl

Dne 23. junija zvečer je nenadoma umrl znani novinar Gabršček Andrej, rojen 1. 1864 v Kobaridu, pristojen v Ljubljano. Zvečer ob 6 je prišel s svojim bratom odvetnikom in sinom v kavarno "Zvezdo". Nakenkrat mu je postalo slabo, naslonil se je na brata in se onesvestil. V kavarni je bil prisoten slučajno zdravnik, ki je ugotovil, da je Gabrščka zadela kap, vendar je bil takrat še živ. Z reševalnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnišnico, a je že med potjo umrl. Zato ga uprava bolnišnice ni sprejela, pač pa so ga prepeljali v garažo reševalne postaje, kamor je takoj prišla policijska komisija s policijskim komisarjem dr. Luzarjem in dežurnikom Kettejem. Uradni zdravnik je ugotovil smrt zaradi srčne kapi, nakar so truplo na prošnjo sorodnikov prepeljali v mrtvašnico v zavetišču sv. Jožefa.

Za kratek čas ANEKDOTA

Angleški pisatelj, čudak, Bernard Shaw je ravnatelju velikega londonskega gledališča priporočil dramo nekega mladega pisatelja, češ da je jako napeta in učinkovita. "Prav", je odvrnil ravnatelj, "ali mi morete z nekaj besedami povedati vsebino?" "Seveda", je pripomnil Shaw, "kar poslušajte! Prvo dejanje: On ljubi njo, ona ljubi njega. Drugo dejanje: On ljubi njo, ona ljubi njega. Tretje dejanje: On ljubi njo, ona ljubi njega." "To se vam zdi napeto? Iz tega se vendar ne more razplesti drama?" je pripomnil osupli ravnatelj. "Kaj da ne!" je odgovoril Shaw. "Ona je seveda v vsej igri ista oseba, a on je v vsakem dejanju druga oseba!"

Nekega lepega, poletnega jutra je šel v Londonu ljubi, mali Andi s svojo pestunjo na sprehod v park. Na potih je bilo vse živo ljudi, vsi so obduovali krasoto cvetja in marsikak sprehajalec je pogledal tudi Andija, ki je videti zdaj ko angelček, čeprav ima že sedem let. Pestunji pa to ni všeč, precej stroga je. Pravkar ju je prešla stasita gospa; pot je ozka — zdajci se gospa okrene ko blisk in prisoli gospodu, ki gre poleg nje, silovito zausniče. Nastane prepir, ljudje se zbirajo, pride policija — in pestunja potegne svojega varovaneca hitro za seboj, da ne bo priča takemu prizoru. Nekaj časa gre vsa razburjena in molče dalje. Nenadoma vpraša Andi: "Kako vam je ugajala tista gospa?"

"Kakšna gospa?" se dela pestunja nevedno. "No, tista, ki je gospoda tako oklofutala!" "Niti videla je nisem." "Tako. — Meni namreč ni bila prav nič všeč," pravi Andi. "Ko je šla mimo, mi je stopila na nogo, in jaz sem jo vščipnil v bedro!"

Prijateljci

"Vročina in mraz me spreletavata, če pomislim na svoj štirideseti rojstni dan", vzdihne zaskrbljeno gospodična Metka. Tedaj se pa oglasi njena 'dobra' prijateljica: "Kako to? Ali se je tedaj kaj posebnega zgodilo?"

Norvežani so inteligentni in praktični ljudje, četudi se glavno mesto njihovih dežele imenuje Oslo. Pa se je kljub temu tam pripetila prav oslovsko zgodba. V tamkajšnji ječo je bil za šest mesecev poslan brezposelni natakars Hans Nicholson zaradi neke male tatvine. Tam so na nekak način pozabili nanj in mož je šel po preteku 17 mesecev ponižno vprašal, če ni že čas, da bi ga izpustili na prosto. To se je takoj zgodilo, toda čez nekaj dni so ga spet poklicali nazaj in ga zaprli, ker se ni prej javil za odpust in je s tem oškodoval državo za 11 mesecev brezplačne hrane in stanovanja. V tem slučaju je težko reči, kateri ga je bolj polomil, jetnik, jetničar ali država, in kateri dela večji kredit norveški prestolnici Oslo.

ZA PERAMUS IN POVRŠNIKE
dobite najboljšo postrežbo

Krojačnici LEOPOLD UŠAJ

GARMENDIA 4947
Paternal — Buenos Aires

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN
Ul. Warnes 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

ZANIMIVOSTI

O slepem črevesu

Slepo črevo ali slepič je nerazvit del črevesja, ki izhaja iz velikih črev. Zgornji del slepiča je odprt v notranjščino črev, spodnji del pa je zaprt. Po navadi se zamore slepo črevo uspešno ustavlja škodljivim klicam ali bakterijam, ki prihajajo vanj, vsekakor pa se more zgoditi, da se zavozla ali zavije ali da pride vanj preveč materiala iz črevesja; posledica je okuženje oziroma vnetje slepiča.

Vnetje slepiča se navadno pojavi nenadoma s splošnimi bolečinami v trebuhu, nakar se bolniku zdi, da so se bolečine zbrale in ustanovile v spodnjem desnem delu trebuha. Bolečinam se pridružijo želodčne, slabosti in bljuvanje. Tudi vročina se pojavi, toda navadno zmerna, in hitrost utripanja žile se dviguje v proporciji z dviganjem temperature. Te nepravilne navadne spremembe tudi ne prebava ali zaprtje. Vnetje slepiča je bolj pogosto pri moških kot pri ženskah in okrog 50 odstotkov te vrste obolenj se zgodi pred doseženim dvajsetim letom.

Ta bolezen, ki ali sledi zaprtju ali je v tovarštvu z istim, zahteva mnogo žrtve, kar bi se lahko preprečilo. Oseba, katere odvajalni sistem je zaprt ali iz reda, logično misli na kako odvajalno sredstvo ali čistilo. Toda, kadar so z zaprtjem združene trebušne bolečine, naj se bolniku nikakor ne dajajo taka odvajalna sredstva bolnikom, o katerih domnevamo, da imajo vnetje slepiča. Hitrejše odvajanje črevesja zamore razširilo okuženje in lahko se zgodi, da se slepo črevo pretirga ali razpoči. V takem slučaju se okuženje razširi po vsej trebušni votlini, kar povzroči vnetje trebušne mreže in v mnogih primerih smrt.

Kadar se bolečine v trebuhu trdovratno vzdržujejo, je priporočljivo vprašati zdravnika za nasvet. On bo mogel razločiti med vnetjem slepega črevesa in kakšnim morebitnim drugim vnetjem v trebuhu. Ako zdravnikova diagnoza pokaže vnetje slepiča, naj se ne odlašajo z operacijo. Izrezanje slepega črevesa je najvarnejši način, po katerem se bolnik reši razpočenja istega in temu sledečega okuženja. Včasih se zgodi, da bolečine prvega napada za nekaj časa popolnoma pojenjajo, toda navadno se pozneje vrnejo z večjo silo in z večjo nevarnostjo resnih posledic.

TRENIRANI ŠČURKI

V mestu Amarillo, Texas, so jetniški pazniki ugibali, kako dobivajo cigarete jetniki, ki so bili za poostreno kazni zaprti v posebnih celicah, kjer niso smeli kaditi. Po daljšem opazovanju, so pronašli, da drugi jetniki pošiljajo svojim tovarišem v posebnih celicah cigarete in vzgalice privezane na hrbtih treniranih ščurkov.

SKRIVNA BREŽIČNA ODDAJNA POSTAJA SREDI GOZDA

Dolgo časa je sovjetska tajna policija iskala skrivno brežično oddajno postajo, ki je zadnje čase s tako silo pozivljala sovjetsko prebivalstvo zoper Stalina. Dolge mesece ni bilo mogoče zasačiti te oddajne postaje. Zadnje čase so ugotovili, da ne deluje ena oddajna postaja, marveč, da so kar tri.

Te dni pa poroča londonski list "Daily Express", da so eno izmed treh skrivnih oddajnih postaj našli, tako so vsaj poročevalcu tega lista izjavili v Moskvi. Ta skrivna brežična oddajna postaja je bila skrita v nekem gozdu blizu Minska.

V največje začudenje pa se je pri tem izkazalo, da so postajo, ki je skrivaj klicala Ruse v boj zoper Stalina, vodili 4 visoki uradniki sovjetske skrivne policije GPU pod vodstvom nekega Rubinsteina. Ko so se oboroženi člani sovjetske tajne policije približali kraju, kjer je delovala skrivna postaja, so se oni v postaji z orožjem uprli policistom. Nastalo je hudo streljanje in krvav boj, v katerem je padlo 6 mož skrivne policije in 2 člana posadke oddajne postaje. Druge člane posadke pa je policija prijela ter jih prepeljala v Minsk, kjer je zaprtih že 67 drugih članov GPU, ki so osumljeni, da so sodelovali pri tej skrivni brežični postaji.

Milijonarska starša in edini otrok

Med najbogateje ženske na svetu spada brez dvoma Barbara grofica Haugpitz-Reventlow, rojena Hutton, prvič poročena z vzhodnjaškim knezom Mdiviviani, nečakinja umrlega ameriškega večkratnega milijonarja Woolwortha.

Woolworth je zapustil ogromno premoženje, med njimi 2700 velikih prodajal, kjer ljudje kupujejo vse po 10 centov ameriškega denarja. Po naše bi se reklo, da se v teh trgovinah dobi vse po 4 dinarje. In dohodke teh 27000 prodajalnih užitvajo 3 ženske, ki so dedinje bogatega Woolwortha. Helena Woolworth je poročena z možem, ki se piše McCann, Jessie se po možu piše Donahue. Prva je častitljiva ženska, ki živi v lepem zakonu. Jessie je imela za moža kvartopirca, ki ji je sproti zapravil vse v igrar. Nazadnje se je pa ustrelil. Najmlajša je Barbara, nečakinja prvih dveh, ki se je pisala po svojem očetu Hutton. Ta pa je skrajno lahkoživca ženska in popolnoma razvajena. Menda je to najbolj razposajena ženska, kar jih je poznal bogati New York. Seznanila se je z nekim vzhodnjaškim princem, ki se je pisal Mdiviviani. Poročila sta se in on jo je začel učiti šele lepega vedenja. Kmalu pa se je ločila od njega in se poročila z grofom Haugwitz-Reventlow. V zakonu sta imela enega otroka, ki je sedaj 2 leti star in mu je ime Lance.

Ta bogata ženska, ki ima 200 milijonov premoženja, je mlada in lepa. Ker je poleg tega bogata in razvajena, je moral tudi ta zakon iti narazen. Tako sta se tudi ta dva ločila. Nista pa se mogla zediniti, kaj naj bi se zgodilo z otrokom. Tega bi bila rada oboje. Ker ona prebiva sedaj na Angleškem, on pa v Parizu, pogajanja dolgo trajajo. On bi rad svojega otroka dal vzgojiti na Danskem, kjer je sam doma, mati pa bi ga rada vzgojila na Angleškem. Vpisala ga je, dasi je šele 2 leti star, v sloveči angleški vzgojni zavod Eton.

Te dni pa je ona zvedela, da je na Angleško namenjen neki mož, ki ima namen, njenega sina ugrabiti ter ga odvesti k očetu. To je ženska takoj sporočila londonski policiji, ki je takoj ukrenila, da tistemu možku onemogoči dostop na angleška tla. Obenem je policija z močno policijsko stražo zavarovala hišo grofice Barbare, v kateri stanuje v Londonu. V četrtek pa je angleška javnost zvedela, da tisti "moški", ki naj bi hotel ugrabiti grofičinega otroka, ni nihče drugi, kakor otrokov oče in grofičin mož grof Haugwitz-Reventlow. Zoper tistega "moškega" je grofica Reventlow silno energino nastopila. Preteklo sredo je v spremstvu več svojih odvet-

nikov odšla na policijsko sodišče, kjer je predlagala, naj tistemu "moškemu" angleška policija prepove dostop na ozemlje angleškega kraljestva. Kakor rečeno, se ji je to tudi posrečilo doseči. Seveda je bilo v Londonu že drugi dan znano, da tisti "moški" ni nihče drugi ko njen mož.

Ona ima zoper svojega moža pri angleških oblasteh precej lahko stališče. Tukaj njeno velikansko premoženje ne pride toliko v poštev. Pač pa ji je njeno stališče olajšal mož sam, ki je iz Pariza pisaril več grozljivih pisem, ki je v njih napovedoval, da ji bo sina odvedel. Taka pisma je pisaril tudi drugim znanecem in članom takomenovane boljše angleške družbe. Ta pisma sedaj pričajo zoper njega.

Medtem pa grof Reventlow prebiva v Parizu ter doslej še niti poskusil ni, da bi prestopil angleško mejo. V Parizu se je večkrat sešel z očetom svoje žene, ameriškim bogatašem Huttonom. Kaj sta ta dva govorila, ni znano. Pač pa je Reventlow časnikiarskim poročevalcem v Parizu sporočil, da sta se z ženo res skregala zaradi sinove vzgoje, da pa je kar smešno, če kdo trdi, da hoče on sina ugrabiti s silo.

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

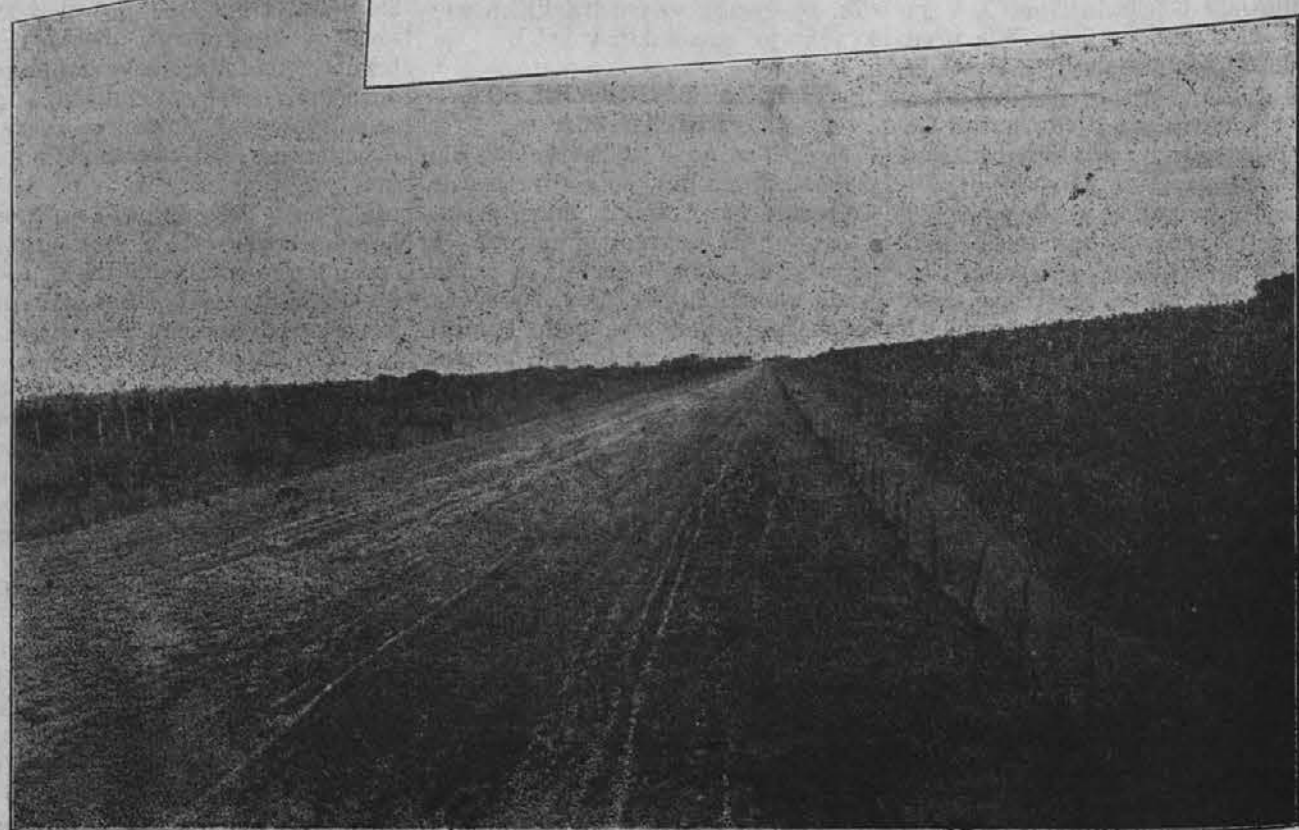
LIMA 1217, I nadstr.
U. T. 23, Buen Orden 3389
Buenos Aires

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. ČREVA: colitis, razširjenost, kronična zapeka. GRLO, NOS, USESA. vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLACEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesno 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno placevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

"Cesta" na argentinski Pampi. Ka dar dežuje, se vozovi pogrezajo v blato in kadar pripeka solnce pa so zaviti v prah.

Kako naj se oblačijo bodoče matere

V normalnih okoliščinah večina bodočih mater zaznava svoje stanje kot srečo, toda malo jih je med njimi, ki ne bi mučno občutile neestetičnega zunanega videza tega stanja.

Vendar pa je s pravilno izbrano obleko marsikaj mogoče omiliti, ki posebno ustrezajo potrebam bodoče matere.

Pri vsakem oblačilu te vrste se moramo ozirati na dva enako važna predpogoja: kraj mora biti takšen, da ga od časa do časa vedno znova lahko poljubno raširimo, oblačilo samo pa mora biti tudi tako izdelano, da čim bolj izravna nesorazmerno obilnost postave.

Prvo dosežemo s takozvanim plašnim, močno prekrizanim krojem, ki ga z enostavno prestavo gumbov ali šiva razširimo ali pa tudi z vstavljenimi gubami, ki jih po potrebi razpuščamo, tako da so vedno bolj plitke, obleka sama pa še vedno širša.

Bolj težavno je izpolniti drugo zahtevo. Pri "maskiranju" postave si moramo najprej predočiti, da ustvarja neestetični videz ravno nesorazmerna obilnost spodnjega života nampram zgornjem delu telesa, ki je obdržalo skoro svoj normalni obseg. To nesorazmerje izravnamo najboljše tako, da z raznimi garniturami, zvončastimi ovratniki, pentljami, bogato nabranimi rokavi itd. dodamo životu, kar mu manjka, da ostane vsaj na približno isti liniji z ostalimi deli telesa.

Tudi na to je treba paziti, da je obleka dovolj ohlapna, da ne bi morala preveč poudarjati oblike telesa.

Dasi so v modi kratka krila, je seveda dobro, če nosi bodoča mati daljšo obleko, kajti večja dolžina krila jo navidezno zožuje.

S časoma postaja krilo spredaj vedno krajše, zato je treba takoj v začetku paziti na to, da upognemo krilu dovolj širok rob, da ga moremo potem vedno izravnati.

Garderoba bodoče matere mora biti tako sestavljena, da izhaja s čim manjšim številom oblek, saj so to obleke, ki jih bo pozneje mogla uporabiti šele po temeljiti predelavi. Domača obleka, vsakdanja obleka, praznična obleka in ohlapen plašč ji bodo za ves čas zadostovali.

Praznična obleka, to se pravi obleka, ki jo bo nosila, kadar gre v družbo in na kakšne prireditve, mora biti najbolj skrbno izdelana.

Najboljše izpolni to nalogo velik, serjentinasto ukrojen ovratnik, ki v

dveh zvončastih reverjih pada do pasu. V konicastem izrezu opazimo vložek iz svetle, nabrane svile s pentljo pod vratom.

Ta vložek je v obleko pritrjen s patentni, tako da ga lahko zamenjamo z drugačnim in na ta način od časa do časa obleko zopet osvežimo. Obleka nima pasu, dve globoki gubi v krilu se ob životu končujeta v konicu, tam tudi zapenjata obleko dva gumba.

Bolj kakor vsak plašč zakrije postavo ohlapen in po možnosti zvončast, tričetrtinski paletot, ki ga lahko nosimo nad vsako obleko, če je izdelan iz primernega nevtralnega tvojiva.

Znano je, kako vitko učinkuje plaščna obleka, po vsej dolžini zapeta z gumbi. Tudi za bodoče matere je ta kraj izmed najbolj primernih, saj jim daje najmanj dela, kadar ga morajo zopet razširiti. Tudi tukaj je treba posvečati pozornost izdelavi zgornjega dela.

Pri domači obleki je udobnost predpogoj. Najbolj praktične in udobne so gotovo domače obleke v plaščnem kroju, ki jih zdaj zavemo s traki, tako da še gumbov ne potrebujemo.

Bolj zaradi okrasja, kakor iz potrebe sta na obleko prišita dva spodnja gumba, pas vežemo zadaj v pentljo, na životu pa so vsi robčki ki jih po potrebi razpustimo in tako razširimo obleko. Enostranski ovratnik z velikim, trikotnim reverjem podčrtava zgornji del života.

Stiskanje pa v nobenem oziru ni priporočljivo.

HUMOR Moderni časi

"Kako dolgo pa že poznaš tisto srčkano plavalasko, ki sva prej z njo govorila?"

"Hm, to je težko reči; poznam jo že pol leta, a kot plavalasko komaj tri dni."

Ljubosumnost

"Ivan, kaj pa pomeni tale črn las na tvojem telovniku?"

"Nič posebnega, ljuba moja, kvečjemu to, da nisi očistila telovnika ves čas, odkar si postala plavalaska."

Še huje

"Niti minute miru nimam več; ves dan si belim glavo, kako bi poplačal svoje dolgove."

"Ah, meni se pa še huje godi; jaz pa ves dan premišlujem, kje bi še kaj dobil na up."

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravniške specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—
Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Ko je bila "šagra" na Golem vrhu

Krepko je pritiskalo sonce. Pa saj je bil temu tudi čas. Bilo je o sveti Marjeti in tretja popoldanska ura. Pri Kopicjevih je bilo vse zunaj v košnji. Samo pes je dremaje čakal, da pozdravi kakega došleca in petelin je bil tudi na straži tam nekje za hišo, drugega pa doma ni bilo nobena, zakaj danes je treba "v roke pljuniti" tako je rekel Kopic.

Seveda, je pritrčila mama, če ne, ne bo danes "baba", je prigrivarjala Kopicjevka. In kaj bo kdo rekel jutri, ko bodo ljudje šli k maši, če naša senošet še ne bo prazna.

Tako je bilo pri Kopicjevih vsako leto. Sveta Marjeta je košnja končala in ko je bilo sv. Marjete žegnana na Golem vrhu in je vse hitelo na njihovo "šagro", so vsi pogledi pozorno motrili, kako je pri Kopicjevih.

Zato so pa vsi rekli, da mora biti danes "baba", pa če tudi jo pripelje domov ob 11 uri zvečer.

Kakšna "baba"? se je hotel norčevati Amerikanski Nace. Ali ima kijkljo ali hlače?

Če bi jo nalagal ti, bi še kijklje imela, mu je krepko zabrusila domača Rezika, in bi se nemara preje prevrnila, kot bi jo domov pripeljali. Menda vendar nisi po svetu pozabil, da je "baba" zadnji voz sena, ki se domov pripelje ob koncu košnje.

Pridno so hitele grabljice, fantje so pritiskali na vile in rastivek za rastivkom suhega sena je bil gotov za na voz. Gori pod vrhom so čakali v vrsti vozovi. Krasen je bil pogled tja v senošet, ki je bila vsa živa hitečih grabelj, belih predpasnikov; moški v belih strajeah so vihteli vile in med sončno luč je zvenel vesel smeh.

Vsi so bili razigrane volje. Teh 15 voz sena bodo stisnili pod žrdi, še prej kot bo zazvonilo angelsko češčenje.

Ali amerikalškemu Nacetu ni bilo prav. Čeravno je odriaval z vilami, dekleta so pa na njegov račun vedno katero uganile.

Tedaj je na Golem vrhu zapel velik zvon. Tri je ura. Sveti večer zvonil. Sveta Marjeta vabi na žegnanje. Tako je šla beseda čez vso senošet in sta se velikemu zvonu pridružila še mala dva. Tedaj se je razlilo preko plani veselo pritrkovanje Marjetinih zvonov iz Golega vrha; ki je prešlo vse grabljice in nakladalce še bolj veselo ganotje in so vile in grablje kar same hitele ob taktu zvonove pesmi.

"In tebi Nace, kako se ti dopade to zvonjenje?"

"Vrag vas vzemi z vsem tem."

"Ti temu praviš "sabado inglés",

kajne, mi pravimo pa, da zvonil sveti večer. Tam v Ameriki so vam namesto zvonov fabrike tulile. Fei! kadar se židovska fabrika oglasi se mi zdi, da nekoga davijo. Seveda, če vam božje dneve v Ameriki oznanja tuljenje mesto ubrano pojočih zvonov, potem ni čudno, če se ljudje vsega tako naveličajo, kot si se ti Nace, ki se menda še smeja več ne znaš.

Ti Nace, ali je res hudič v tovarni, ki tako grdo tuli, je nagajivo vpraševala Mravčeva Johana.

Sedaj pa vem, zakaj mestni ljudje za Boga nič več ne marajo, je hitele Turkova Zalka.

Zato, ker praznike in nedelje s tuljenjem oznanjajo.

Ti Zalka, pa nisi neumna, se je razvedril Nace. Na to pa še jaz sam nikoli nisem pomislil in bo kar res kot praviš. V mestu tuljenje ljudi kliče na delo. Na deželi pa so zvonovi, ki k delu in k počitku spominjajo....

Tako je šla zvonova pesem čez vso plan, Kopicjeva Marjanca pa je hitele z blagoslovljeno vodo h kočii in skozi dol in čez skale, molila in kropila okoli pšenice, ki je že polnila zrno, okoli ovsa, ki je že porinil bogate late in obetal lepo zetje. Zavila je skozi krompir in fižol in proso, prosila, naj blagodejen dež ohranja svežo letino, naj jo božja dobrota varje pred hudo uro, naj varje doma sveti Florijan pred ognjeno strelo.

Taka je bila navada pri Kopicjevih, taka je bila navada po vsem Golem vrhu. Iz davne starine že, od pradedov in še od prej.

Do svete Marjete, vsako soboto, ko je zazvonilo sveti večer je šel eden od družine kropit z "urno" vodo, ki je bila blagoslovljena zoper "hudo uro".

Marjanca je v zbrani molitvi hitele po svojem svečeniškem poslu. Polno ji je bilo srce globoke radosti, ko jo je iz vseh strani objemala pesem zvonov, ki je zvenela sem od cerkve in odmevala nazaj od Pečevja in spet tam od Malega vrha in od Špeklja. In čeprav je bila trudna od trdega dela, ki jo je zgodaj klicalo vsak dan cel teden in ji ni dalo k počitku, dokler ni bilo vse pospravljeno in pomito, čutila se je lahko, zakaj zvišena misel molitve ji je delala lahno stopinjo. Saj je bila tako trdno uverjena, da je to njeno delo kropljenja in njena molitev več in uspešnejša, kot pa delo njenih rok, katero brez božjega blagoslova nobena trajnega sadu ne more dati.

Nikdar ji ni prišlo na misel, da bi štela ure svojega dela, temveč z

veselim srecem je vse naredila, kar je bilo treba in vse svoje delo vsak dan božjemu varstvu izročala. In dobri Bog ji tega tudi ni ostajal dolžan, ker Marjanca je bila vedno vsa vedra in zadovoljna.

Utihnila je pesem zvonov in ko so se oglasili spet za "angelsko češčenje" je bila vsa senošet že doma in tudi "baba" pod streho, obrazi, pa so bili polni sijoče radosti, ko so sedli k polni mizi, na kateri se je kadila špehova potica, taka kot je bila v navadi pri Kopicjevih vselej, ko je bila košnja slovesno končana.

"Baba" in "likof"

Potihnilo je pri Kopicjevih. Skrivnostni sen je objemal ljubko domačijo. Pa že so začele bledeti zvezde. Spet so se zbudili zvonovi sv. Marjete. Skozi mlado jutro so poslali budnico žeb hrib in plan, na vse štiri strani neba. Kot vabiči so šli njihovi ubrani glasovi tja v daljo in klicali skozi odprta okna in prijetno dramili spijoče ter jim oznanjali, naj ne pozabijo, da je danes šagra pri sveti Marjeti na Golem vrhu.

Vse je hitelo. Tudi stara Bebrova Mina, ki ni mogla iti k maši v faro, zakaj njene kosti so imele že devetdeset let, tudi ona je podvzivala, da vsaj enkrat na leto pride k sveti božji daritvi. Le nekaj sto metrov je bila dolga ta pot, a je bila zanjo naporna. Le misel, da te stopinje v srečno večnost vodijo ji je dala svežo moč, ko je sopihala siva starica gori po bregu.

Hiteli so fantje, brzela dekleta. Mina jih ni spoznala. Kaj bo, ko so pa vse njene vrstnice že davno odšle po plačilo, mladega sveta pa več ne pozna.

Res so tuji obrazi, a ne vsi! Toda cerkveca je tista kot nekaj in zvo-

novi pojo, kot so peli.

Upehana je prispela v svetišče, že precej polno ljudi, in se zatopila v globoko molitev.

Zase je molila. Da bi ji Bog dal potrpežljivost, da bi dal blagoslov njim, kateri ji tako ljubeznjivo strežejo; naj jim on povrne! Vse je bilo v njej pokojno. Le ena misel jo je bolela. Na vnuka se je domislila, na Tončka, ki ga je tako rada imela, ki je po svetu šel in prihajajo same žalostne novice od njega. Da je v tujini na Boga pozabil, da se je čisto zgubil.

Bila je goreča molitev njena tudi za tega, ki ga je tujina vzela:

"...Daj, o Gospod, odpusti mi in sprebrni ga. Sprejmi to moje trdo in naporno pot, ki sem jo stopala tukaj gori jaz starka, naj bo za njega, ki z mladimi nogami noče več v tvoje svetišče, naj bo zanj ta moja žrtev in naj bo zanj moje življenje tebi darovano. Daj, da spozna, da bo samo v tebi srečo našel..."

Tudi Kopicjeva Marjanca je prišla. Velik šop nageljškove je prinesla. Na vsaki strani tabernaklja so rdeli in podpirali njeno toplo prošnjo za Lesarskega Pepeta, kateremu je tako lepe nageljčke gojila, pa mu jih ne more poslati tja v daljo čez morje.

Naj se ne zgubi, kakor toliko drugih, naj mu ne ugasne vera. Spremljaj ga o dobri Jezus. Tebi poklanjam te nageljčke, ki so izraz moje ljubezni, ti o Jezus in ti o Marija, pa vodita in spremljajta Pepetove stopinje in njegove misli, da ne zabrede v temo in pogubo....

Zvonovi so pa veselo prepevali in spremljali v molitvi verno množico. V sreih je bilo vsem toplo in radostno, ker so vsi, prav vsi, celo "amerikanski" Nace, živo doumevali, da je vse delo in vse trpljenje te zemlje, le potovanje proti nebeški domovini, kjer bo šele dano popolno plačilo in zadoščenje za vse bridkosti, delo in bolečine.

CERKVENI VESTNIK

24. julija na Avellanedi maša. Molitve ob 3. uri tudi na Avellanedi.

31. julija: Maša na Avellanedi. Molitve pa na Paternalu.

24. julija po končani molitvi se vrši na Avellanedi prireditev pevskega zbora.

Pri Celcu na Manuel Estevez 499 se uprizori nekaj šaljivih prizorov in deklamacij. Zapeli bodo nekaj prelepih pesmic. Vabi pa tudi pečen puran in prašiček, ki bosta delala dobro voljo vsem, ki bodo iskali srečo in jo s srečolovom zadeli. Za 20 centov, pa cel pečen puran, ali cel pečen pujssek!

25. julija je sv. Jakoba god. Bil je velik apostolski popotnik, ki je Jezusov nauk prinesel v Španijo, kjer ima tudi slovitvo svetišče "Santiago de Compostela", kamor so pred stoletji peš romali tudi iz slovenskih dežel.

26. Julija je sv. Ana, mati Marijina.

7. avgusta ne pozabite, da je "šagra" v Saavedri. Druga obletnica slovenske službe božje. Sv. maša bo ob 10 uri in pol v cerkvi na Av. del Tejar. Od blizu in daleč prihitite ta dan tja: na obisk k znancem in pogledat, kje žive naši rojaki.

Hladnik Janez

Naznanjam da sem otvoril
GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

Priporočila se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARISIČ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

Francišek Hušpaur
DIPLOMIRANI LEKARNAR
IN KEMIČAR

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim starim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranjosti dežela pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441
DOCK SUD

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 98

Zares prekrasen je bil pogled na dražestno deklico, ki je ležala v sveži in sočni travi!

Na njenem obrazu je počival angeljski mir. Elizabeta je sanjala, da jo ljubljenec objema in jo krepko pritiska na svoja prsa. Sedaj, — sedaj so se njegove ustnice dotaknile njenih, — tako vroče — V imenu božjem, to je bil vendar poljub!

Elizabeta plane, — hotela se je vzravhati, toda dve močni roki sta jo pritiskali nazaj.

— Deklica, čemu se plašiš — zašepčeval Pavel Soltikov, — mar nisi vedela, da bom prišel k tebi, mar nisi razumela mojih pogledov? V mojih pogledih je bilo priznanje ljubezni! Midva se bova razumela, — kaj ne da? —

— Pustite me! — reče Elizabeta tiho, toda odločno. — S kakšno pravico me tako napadate, na prihodnji postajaji vas bom zatožila vašemu predpostavljenu.

— Zatožili? — se nasmehne mladi častnik in Elizabeto še krepkeje objame. — Ali pa si res domišljaš, da ti bo to kaj koristilo? Kdor se nahaja na poti v Sibirijo, ta je brez domovine — brez pravice! Pravica je zanj umrla! —

— Brez domovine, — brez pravice! — vzdihne Elizabeta. — Oh, Bog — to je kruta resnica!

— Če pa hočeš zopet dobiti domovino in pravico — nadaljuje šepetaje mladi častnik, — če hočeš biti zopet svobodna, daj da te ljubim, naj te objamem! Dal ti bom priložnost,

da boš lahko pobegnila. Ponoči, ko bo vse trdno spalo, te bom osvobodil tvojih vezi; dobri ljudje pa žive tudi na tej strašni ravnini in te bodo skrili.

— Deklica, ljubim te! Poglej — nisem tako podel, kakor so vsi ostali. Prosim te za to, kar bi si mogel s silo vzeti.

— S silo! — zavpije Elizabeta z grozo.

— Mar misliš —, nadaljuje poročnik, — da so moji tovariši, ki vodijo sibirske transporte tudi tako obzirni, kakor sem jaz? Moji tovariši nudijo ženam majhne olajšave na poti, jaz pa ti ponujam svobodo! —

Mladi častnik je govoril te besede z vedno večjo strastjo in Elizabeto vedno močneje objemal.

Sedaj je poskušal pritisniti svoje ustnice na njene, mlada deklica pa se je obupno in odločno branila.

— Odidite! — zakliče Elizabeta.

— Pusite me — ha — revež, — mar tako uporabljaj svojo moč! Kaj sem vam storila? Kaj sem zakrivila? Ne pozabite, da sem žena! Prisegam vam, da bom mirno prenašala vse trpljenje, ki me še čaka na strašni poti, pretrpela bom vse, samo pustite me pri miru! —

— Golobica moja, prelepa si — se nasmehne poročnik Soltikov — da bi mogel pozabiti, da si žena. Če bi moji tovariši v Petrogradu vedeli, kako lepo ženo vodim v Sibirijo, čez neskončno ravan med Petrogradom in Moskvo, bi me zavidali! Elizabeta, bodi pametna — prisegam ti — da boš zopet svobodna! —

— Kaj hočete od mene? —

Mladi poročnik se skloni čisto v njej tako, da je čutila na svojem obrazu njegov vroč diš in zašepčeval z drhtečim glasom:

— Kaj hočem od tebe — kaj zahlevam od tebe? Tri srečne noči! —

—Vi niste plemič — vi niste poštenjak! —

— Deklica, pazi se — nikar me ne žali! —

— Mar se ne žalite sami? — Poglejte, največja dolžnost vsakega poštenega človeka je, da spoštuje ženo. —

Elizabeti se je posrečilo, da se je iztrgala iz krepkega objema in pokleknila.

Mladi častnik je bil dva koraka oddaljen od Elizabet. Ogenj pa, ki je žarel v njegovih očeh je govoril, da Soltikov ne bo odnehal od svoje namere.

— Pustite me, odidite! — je govorila Elizabeta z blagim glasom. — Potrudila se bom, da med transportom ne bom več prišla pred vaše oči. Hodila bom čisto na koncu povorke. Oh, bodite usmiljeni — če ste imeli kedaj sestro, ki ste jo spoštovali in ljubili, če imate zaročenko, ki jo ljubite, pomislite, da sem tudi jaz žena, kakor sta oni dve. Pomislite, kako bi bila nesrečna vaša sestra, če bi se ji nekega lepega dne —

— Dovolj! — zavpije mladi častnik, — v tem slučaju ne gre za mojo sestro. Moja sestra ni bila še nikoli v takem položaju, in kakršnem se nahajaš ti. Če napravi človek zločin, radi katerega so ga izgnali v Sibirijo, mora biti pripravljen na marsikaj. Vprašam te, čemu, se vendar upiraš? Mar misliš, da te bodo oni v Sibiriji nosili na rokah in da se te nihče ne bo dotaknil? Oh, ti še ne poznaš Sibirijo, ne poznaš še njenih krvnikov!

— Poslali so te v rudnike, kjer boš morala vsakogar brezpogojno ubogati. —

— Oh, sveti Bog! — vzklikne Elizabeta, — kako nepravilna in kako strašna je usoda! —

Elizabeta zaihti in si pritisne roki na prsa. Poročnik pa neusmiljeno nadaljuje:

— Ko pa boš legla k počitku, hočeš se oddahnuti po strašnem dnevnem delu, bo prišel k tebi kdorkoli, morda morilec, zločinec, ki so ga, kakor tudi tebe, poslali v prognastvo. Elizabeta, nihče ne bo slišal tvojega klicanja na pomoč. Mar čuvaš za one, česar mi sedaj nočeš podariti? —

— Molčite — prosim vas — molčite! Ali bi radi, da bi znorala? — vzklikne Elizabeta.

— Nočem, tega zlata moja, želim le, da bi bila srečna! — odvrne Pavel Soltikov.

— Jaz ti bom dal svobodo, ti pa meni tri noči.

— Sicer pa sem opazil, — nadaljuje poročnik po kratkem molku, ko je opazil, da se je Elizabeta zamislila in je že mislil, da bo sprejela njegov predlog, — da te nekaj veže na starca, ki gre s teboj v Sibirijo.

— Če ti je na tem, bom osvobodil tudi njega. —

Če bi kdo še pred nekaj dnevi rekel Elizabeti, da bi se ji kdo drznil kaj takega predlagati, bi se bila kma lu obrnila od njega in ga imenovala podleža.

Elizabeta je vedela, da mladi častnik ni prav nič pretiraval ko ji je opisoval grozne razmere, ki vladajo v Sibiriji. Elizabeta je vedela, da bo v tej grobnici človeštva izgubila tudi zadnje, kar ji je še ostalo — svojo lepoto, veselje do življenja in svojo nedolžnost.

To, kar ji je mladi častnik nudil

ni bilo malo.

Poročnik je ponujal svobodo njej in njenemu staremu prijatelju, ki ga bo najbrž že med potjo ugrabila smrt, — oh, mar ni bila njena sveta dolžnost, rešiti onega, ki ji je bil kakor oče!

...Če bi bila mlademu častniku odgovorila: "Nocoj!", tedaj bi vedela, da bi nosila težke verige samo še tri dni, potem pa bi bila svobodna in bi se vrnila v Petrograd, kjer je imel Katz še ogromnega premoženja, ki ga je pa varno poskril.

Temna rdečica je zalila Elizabetin obraz.

— Torej, Elizabeta, — reče Pavel Soltikov, — kaj misliš? Ali boš rajše sprejela moj predlog, kakor pa da bi postala žrtev kakega hudodelca v Sibiriji? —

— Oh Bog! — zastoka Elizabeta, — pokaži mi pot, usmili se me! — Pokaži mi pot, po kateri naj bi šla?! V tem trenutku se med kozaki vname prepir. Dva jezdeca sta se prepirala pri sodčiku žganja.

— Vrag naj te vzame! — je vpil kozak, — mar misliš, da se te bojim? Četudi bi bil sam Aleksander Potemkin, caričin miljenec, tudi takrat bi te... —

Ostali kozaki so planili in ločili prepirajoča se tovariša.

Aleksander Potemkin!

Sam Bog je narekoval kozaku te besede.

Ko je Elizabeta zaslišala Potemkinovo ime, se ji je naenkrat vrnil njen dekliski ponos; ko pa jo je poročnik zopet hotel prijeti za roko in jo vprašati, če se je odločila, je mlada deklica planila ter odločno zaklicala:

— Ne, tisočkrat ne! Rajše propadnem v rudniku! Naj me rajše on-

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LIŠTA"

Msgr. Josip Abram

Josip Abram je bil rojen 2. svečana 1875 v Štanjelu na Krasu iz znamenite družine Abramov, ki je dala v pretekli dobi dolgo vrsto odličnih mož. Stari stric je bil predsednik najvišjega sodišča v Benetkah, strici so mu bili eden dvorni svetnik na Dunaju, drugi kanonik v Gorici, tretji odvetnik in deželni odbornik v Gorici.

Nižjo gimnazijo je dovršil v Gorici, višjo v Ljubljani (v potresnem letu), potem je vstopil v goriško osrednje semenišče, novo mašo je pel leta 1899 v Štanjelu, kjer mu je bil slavnostni govornik dr. Janez Ev. Krek. Tri leta je kaplanoval v Bovcu, potem je prišel za vikarja v Trento, kjer se je navdušil za naše gore. Nadalje je služboval kot kurat v Novakih pri Cerknem, potem nekaj let v Biljah pri Gorici. Ker se mu je stožilo po gorah, je prišel na Obloke pri Hudajužni, kjer je preživel svetovno vojno. Po vojni je prevzel župnijo Sv. Lucije ob Soči, ki jo je dvignil iz vojnih ruševin. Pokojni goriški nadškof dr. Sedej ga je naprosil, da je zamenjal to župnijo, ki se mu je vad vse priljubila, z opustošeno župnijo v Pevmi, ki spada zdaj pod mesto Gorico.

Pokojnik je bil ves čas in povsod vzoren duhovnik.

Poleg duhovniškega poklica je bil pokojnik izredno vnet, vztrajen in plodovit delavec v preminogih panogah javnega življenja. Že kot višje-gimnazijec se je z vsem srečam lotil dijaške organizacije. Seznanil in spoprijateljal se je z Jan. Ev. Krekom, ki ga je opozoril na Rusine, po usodi in značaju tako podobne nam Slovincem. Plod tega zanimanja je bil lep, pesniško dovršen prevod Ševčenkovih "Kobzarja" in "Hajdamakov" z zgodovinskim uvodom. Že kot bogoslovec je približal lepo vrsto pesmi in leposlovnih sestavkov v "Dom in svetu", v dijaškem listu "Zori", kasneje zgodovino Trente in opise gorskih pohodov v "Planinskem vestniku", neštete črtice v domačih listih, potem v "Mladiki" in do zadnjega v "Mentorju". Omembe vredno je njegovo prijateljsko razmerje z aljinistom dr. Julijem Kugyjem, ki mu je v zadnji njegovi knjigi "Pet stoletij Triglava" prispeval z lepo študijo o bajkah in pri-

povedkah o Triglavu, Trenti in Bogatinu. Abramova narodna igra "Zlatorog" je čudovito lep slavospev Triglava in Trentarjev, ki je doživel tudi na odru odlične uspehe.

Nekaj pred svojo smrtjo je prišel msgr. Abram v Ljubljano, da uredi službene posle glede cerkve v Pevmi in da obiše svoje stare, zveste prijatelje. Otroško razigran, poslovno zaskrbljen in izredno vesel je bil med svojimi znanci. Obiskal je zlasti prijatelje, sodelavce na prosvetnem polju. Po domače prisrčno je kramljal v njih družbi, naivno otroško je našival znana imena pobratimov, ki jih je imel vsepovsod: onstran in tostran meje. "Se ravnatelj obiščem? Dolenca, Cepudra, pesnika Župančiča, Finžgarja, Preglja in vsakemu porečem: "Ohrani Bog te v cvetju!" Natančno po dnevniku si je poradel obiske. Vsi še niso prišli na vrsto, pa bi bili, da ga ni Bog poklical k sebi.

S seboj je nosil žive spomine na prosvetno delo na Goriškem. Po Krekovem načrtu je ustanavljal prosvetna društva v Novakih, Biljah, Orehovljah, v Bovcu in po vojski v Sv. Luciji.

Na Mostu je bila v farovžu osrednja idejna in informativna pisarna. Pri rajnem prosvetni dom: visoke omare knjig, fotografij, zasnutkov, zlasti knjige. Tako materinsko je sprejemal in negoval slovensko knjigo. V nedeljah po maši je bila v njegovem stanovanju cela kopica mladine. On sam je brundal ob posojilniških knjigah, učiteljica pa je delila povesti in romane. "Strepina, beri, pa se uči! Naš jezik je najlepši! Pa še drugim daj v roke knjige!" Na videz osorno, v sreču pa iskreno in ljubeznivo — kakor svoje dni Slomšek, je znal občevati z ljudmi. Pri rajnem Abramovi ni nikdar obraz zatujil sreča! Bil je Kraševcevec, v katerem ni bilo zvižaje.

Tudi pisal je pokojni Joža. Njegova pisava in stil sta bila vprav asketično natančna in do večje preudarjena. Poezija je gledala iz vsake strani in krepki izrazi je niso mogli prerasti. Ljubezen do gora in do romantične Trente ga je speljala celo na dramatik. Poslovenil in dramatiziral je Baumbochovega "Zlatoroga". Lansko leto je res razigran

prisostvoval krstni predstavi v trgovski prosveti.

Njegova beseda je bila sicer trda, kraševska, toda vsa polna sonea. Mimika na obrazu je spremljala v primernih pavzah njegovo misel. Vedno je vžgal in preroško ter otroško navdušil mladino in starino po nešteti taborih. V izrazih je bil pristen in plastičen. Znal je tudi v odličnih družbah vzbuditi domačnost in ljubko preprostost. Etiketa mu je bila zoprna. Najraje je imel otroke: med njimi je sam postal otrok.

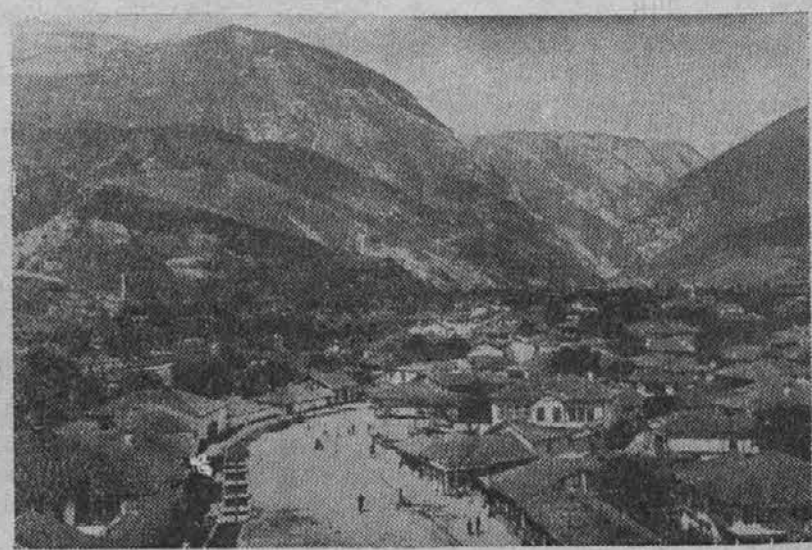
V svojih načelih pa je bil kame-nar, popustil ni niti za las. "Da, da", "ne, ne" to je bil njegov odgovor, zavil v pristno vipavsko narečje.

V cerkvi je bil do sekunde točen. V vodilnih krogih naše narodne manjšine je rajni zavzemal vplivna mesta, toda nikdar mu ni bilo do osebnih časti.

Kdo bo naštel vse njegovo delo na gospodarskem in socialnem polju. Že kot kaplan v Bovcu je ustanovil "Gospodarsko društvo", v Trenti je kot večletni občinski tajnik čuval uboge Trentarje, ki so trjeli preganjanje zaradi paše koz. V Biljah je vodil pri težkem dušnopastirskem delu še posojilnico, konsumno društvo vzorno in z najlepšim uspehom. V Hudajužni je vodil posojilnico in konstit. v najhujši dobi med svetovno vojno tako, da so ga lahko imenovali očeta — baške grape. Skrbel je za aprovizacijo cele Tolminske in in je marsikako družino rešil, da ni trpela lakote. Kljub veliki nevarnosti zaradi fronte je šel gledat, ali imajo njegovi Trentarji — ki jih je tako vzljubil — kaj za pod zob. Še danes so mu ljudje za to hvaležni.

Kmet orje

Peč, važno mesto v Juž. Srbiji.

Po vojni je pod njegovo roko zopet oživela "Hranilnica in posojilnica pri Sv. Luciji", ki je pomagala ljudem obnoviti razrušene domove. Šad njegovega dela se je pokazal, ko je bilo treba zaradi raznih gospodarskih nezdolžnosti sanirati ta zavod, ki si bo kmalu opomogel. Več let je bil odbornik ali nadzornik pri KTD. in Z. Zvezi v Gorici. — Do konca je delal na združenem polju. Tudi v Pevmi je imel malo kmečko posojilnico, S težavo, a z ljubeznijo je vodil ta zavod in je s tem kmečkim ljudem veliko pomagal.

V združništvu je bil praktičen strokovnjak. Zadruga mu niso bile banke, ampak prave zadruga za naše ljudi.

Goriška joče in z njo plaka Slovenija. Podri se je močan steber ob Soči in cvetoča Brda so žalostno povesele cvetove ob pretresljivi smrtni novici.

Ljubljana, mesto njegovih mladostnih let, je dala pokojnemu Abramovi mirno poivališče pri Sv. Križu. Prišel je zadnjič v ljubljeno prestolnico, da se poslovi od svojih najdražjih. Umaknil se je viharjem — on, Kraševcevec, ki je bil navajen burje — in se odpočil v sredi med svojimi pobratimi, kjer spi hetman in njegov najboljši prijatelj — dr. Krek. Slovenija mu je dala zadnje posteljo, visoke gore so mu spetle vene iz gorskih cvetic in rodna Goriška ga bo ogrnila z večno ljubeznijo. Njegov grob ne bo pozabljen!

Pozor Rojaki!

Sporočam, da sem se preselil iz ulice Morlote 239 v ulico

TINO GASTA 5231, Villa Devoto,

kjer bom odslej izvrševal mojo krojaško obrt.

Kakor doslej, bom tudi v bodoče nudil prvovrstno postrežbo po zelo zmernih cenah, v čemer naj se vsak sam prepriča.

Vljudno se priporoča

Ciril Podgornik

RESTAURANT

RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostorji z vrhom, pripravljeni za svadbe. — Krogličnice. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gra.

PAZ — Buenos Aires

častijo tam, če se že ne morem temu umakniti, kakor pa da bi sprejela tvojo ponižujoči predlog!... Zapeljivec, odidi proč! Preziram te!

Mladi poročnik pa nenadoma plane na njo, jo krepko objame in odnese v grmovje.

Napad je bil tako nepričakovan, da se Elizabeta ni niti zavedla.

Mlada deklica se ni mogla upirati človeku, ki je uporabil silo, ko je videl, da so njegove besede padle na nerodovita tla.

Ko jo je poročnik zagrabil s tretjajocih rokami, je Elizabeta prestrašeno kriknila. Toda kdo bi jo bil mogel slišati.

Kozaki? — Ti so bili že davno navajeni na take prizore in se ni nihče upal postaviti svojemu poročniku po robu. Zdelo se jim je samo po sebi umevno, da si krajša mladi poročnik čas z lepo ženo. Še več, mislili so tudi, da bo prišel čas, ko se bo poročnik naveličal lepe žene in jo izročil njim, da se bodo lahko z njo zabavali in si krajšali naporno pot. Pot do Sibirije je pa še tako dolga!

Aron Katz, ki je trdno zaspal, ni slišal obupnih klicov svoje prijateljice.

Samo nekdo je slišal Elizabetino klicanje na pomoč, samo nekdo bi ji bil mogel priteči na pomoč. Toda ta človek je sedel v travi in se porogljivo smehljaj, na krutem obrazu pa se je pojavil izraz zadovoljstva.

— Tej Elizabeti se godi popolnoma prav — pomisli baron Pasek. — Doslej je bila napram meni strašno občasna in ni hotela sprejeti prijateljstva, ki sem ji ga nudil. — Aha, ta pa se z njo ne bo samo šalil! — Tudi baron Pasek je mislil na to, da je pot do Sibirije še zelo dolga.

Morda je bila za Elizabeto velika sreča, da je v tem trenutku naj-

večje nevarnosti omahnila in da so jo zapustile moči. Napol onesveščeno jo je Soltikov odnesel za grmovje in jo položil v visoko travo. Pokleknil je k njej, jo krepko objel in jo jel poljubljal na obraz.

Elizabeta je čutila, kako se je njena odpornost vedno manjšala in kako ji je prihajal Soltikov vedno bliže. Soltikov zagrabi Elizabetin plašč in ga raztrga z obema rokama, tedaj pa...

— Gospod poročnik, gospod poročnik! — so klicali kozaki svojega poročnika. Pavel Soltikov plane, njegov obraz je bil strašno spačen in oči so se mu svetile.

— Kaj je, za vraga?! —
— Gospod poročnik, pridite hitro! — zakliče starejši vojak, ki pa se namenoma ni približal grmu, za katerim je ležala Elizabeta. — Zgleđali smo jezdeca, ki jezdi za nami; mislim, da prinaša vesti iz Petrograda.

— Pavel Soltikov krepko zakolne, potem pa hitro zašepče Elizabeti v uho:

— Tokrat si mi ušla. Nocoj pa, nocoj boš popolnoma moja.

Elizabeta ne odvrne ničesar, ležala je in se ni premaknila.

Obraz si je zakrila z rokama in sram jo je bilo — tako sram, da bi bila najraje umrla.

Pavel Soltikov se je ježno obrnil in odšel k staremu vojaku.

— Gospod poročnik, poglejte sem!

— zakliče stari, bradatit kozak. — Ali vidite tam dve seneci?

— Noree! — zamrmra poročnik — lahko bi bil še počakal nekaj minut.

Vojak skomigne z rameni ter se tih, toda pomenljivo nasmeje.

Poročnik Soltikov vzame svoj daljnogled in pogleda v daljavo.

Brez dvoma se jim je približeval jezdec z velikarom hitrostjo. Kmalu je poročnik razločil dva kozaka na konjih. Na vrhu njunih kopij sta plapolali dve beli zastavici.

To je bilo v stepi znamenje, da jim prinašajo važno vest in da mora transport počakati.

— Pa sem res radoveden, — zašepče Soltikov, — kaj mi bodo javili? Za vraga, ta dva kozaka vendar nista sama. Z njima jezdi še nekaj ljudi!

— To je čudna karavana! Sicer mi je pa itak vseeno, samo da bi me ne mudili predolgo, kajti nocej...

Strah se pojavi mlademu poročniku v očeh in z veseljem je mislil na sladko noč, ki ga je čakala.

86. POGlavJE

Z veseljem v okovih

Dva kozaka sta medtem prispela v šotor.

Eden izmed njiju je prijezdil k poročniku, ga pozdravil ter rekel:

— Gospod poročnik Soltikov od transporta v Sibirijo, številka 76?

— Da, ali imaš pismo?

— Gospod poročnik, pokorno javljam, da prihaja odposlanec carske policije. Prosim vas, da počakate, dokler ne prispe, ker vam prinaša važne vesti.

— Dobro, izjahaj konja in se odpočij ter okrepej v našem šotoru! Povabi s seboj tudi svojega tovariša!

Oba kozaka sta privezala svoja konja, sama pa sta legla v travo in se krepčala pri steklenici žganja.

Čez četrte ure je zagledal poročnik tudi ostale kozake, ki so prihajali v kočiji. Pred kočijo pa je jezdit jezdec in se ustavil pred poročnikom.

— Gospod poročnik Pavel Soltikov? — vpraša jezdec.

— Da, to sem jaz!

— Jaz sem svetnik Kazimir Fedorovič, upravitelj urada petrograjske tajne policije. Tu je moja legitimacija — izvolite se prepričati.

Fedorovič potegne iz žepa nekaj listin in jih ponudi mlademu častniku.

Ko je poročnik pregledal listine, je videl, da je vse v redu. Listine niso bile opremljene samo s pečatom petrograjske policije, temveč tudi z lastnoročnim podpisom carice, popis osebe pa se je popolnoma ujemal z jezdecem.

— Gospod svetnik, — reče Soltikov in ponudi prišlecu roko, — dovidite se! — Bodite tako ljubeznivi in mi povejte, kdo vas je poslal za mano in kakšne vesti mi prinašate?

— Z veseljem, gospod poročnik, toda sediva najprej v senco — odvrne svetnik ter pogleda okrog sebe, kakor da bi nekoga iskal.

Zdelo se je, da se je zdrznil, ko ni zagledal nikogar.

— Gospod poročnik, kolikor vem — reče svetnik, — vodite s seboj tri kaznjence — mar ne?

— Točno: V Petrogradu sem prevzel trojico.

— Sedaj pa vidim samo dva. Mar je tretji pobegnil med potjo ali pa morda umrl?

— Ne, gospod svetnik, pobegniti mi ne more nihče, umrl pa tudi ni nihče. Saj se nahajamo vendar v Evropski Rusiji! Sicer pa je tretji kaznjencec ženska.

V tem trenutku se pojavi Elizabeta, ki je bila namenjena na svoje mesto k Aronu Katzu.

Mlada deklica je bila bleđa, šla je povešenih oči.

Svetnik je hitro pogledal Elizabeto, potem se je pa prav tako hitro obrnil.

Svetnik je poznal to deklico, toda

Bila je mnogokrat pri njih, mnogokrat je prišla k njegovi hčerki Sonji. Fedorovič se je bal, da bi se Elizabeta izdala s kakim pogledom ali pa celo vzklikom. Toda deklica ga ni spoznala, čeprav ga je gledala. Ni si mogla misliti da bi na tej široki ravnini med Petrogradom in Moskvo srečala kakega sorodnika ali znanca svoje prijateljice Sonje.

Svetnik Fedorovič in poročnik sta medtem sedla v senco. Preden sta začela govoriti, je Soltikov zapovedal kozaku naj prinese čaja in mesa, gostu pa je ponudil cigarete.

Dima cigarete se je dvigal v vroči poletni zrak, svetnik pa se je obrnil k mlademu poročniku rekoč:

— Gospod poročnik, v Petrogradu ste sprejeli tri kaznjence, jaz pa sem vam pripeljal še tri.

— Torej še tri ptičke?

— Sicer mi je zelo žal, kajti vaš trud in napor se bosta podvojila. Prav takrat, ko ste odhajali iz Petrograda, se je tajni policiji posrečilo prijeti tri zločince, ki so, kakor vsa znamenja kažejo, Elizabetini in Katzovi sokrivci. Carica je zapovedala, da naj jih odvedemo takoj do vas, vi pa jih vzemite s seboj v Sibirijo. Obsojeni so na petnajstletni progon v Irkutsk. Petnajst let se ne smejo vrniti v domovino.

— Tako? — odvrne poročnik čisto ravnodušno, — saj jim ne bo niti preveč hudo. Drugi trije so obsojeni na dosmrtno prisilno delo v rudnikih.

— Prosim vas, bodite tako ljubeznivi in prevzemite kaznjence.

— Gospod svetnik, ali bi ne bilo boljše, da bi prej malo založila? Zelo žal mi je, da vam ne morem ponuditi elegantne mize, sicer pa itak veste, da se nahajamo na poti v Sibirijo.

— Prosim vas, bodite tako ljubeznivi in prevzemite kaznjence.

— Gospod svetnik, ali bi ne bilo boljše, da bi prej malo založila? Zelo žal mi je, da vam ne morem ponuditi elegantne mize, sicer pa itak veste, da se nahajamo na poti v Sibirijo.

— Prosim vas, bodite tako ljubeznivi in prevzemite kaznjence.

— Gospod svetnik, ali bi ne bilo boljše, da bi prej malo založila? Zelo žal mi je, da vam ne morem ponuditi elegantne mize, sicer pa itak veste, da se nahajamo na poti v Sibirijo.